

ქართულ-სომხური ლექსიკონი

ქართულ ენაში მომზადების პროგრამის
სტუდენტებისათვის

ენისა და საგნის ინტეგრირებული სწავლების კურსი

ფსიქოლოგია, განათლება

გამომცემლობა „მერიდიანი“
თბილისი, 2017

ენობრივი კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტი

პროექტი

„არაქართულენოვან სტუდენტთა აკადემიური მხარდაჭერის სრული (ბეჭდურ-ელექტრონული) პაკეტი“

OPEN SOCIETY GEORGIA FOUNDATION
ფონდი ღია საზოგადოება საქართველო

გამოცემულია ფონდი „ღია საზოგადოება - საქართველოს“ ფინანსური მხარდაჭერით. ავტორის/ავტორების მიერ საინფორმაციო მასალაში გამოთქმული მოსაზრება შესაძლოა არ გამოხატავდეს ფონდ „ღია საზოგადოება-საქართველოს“ პოზიციას. შესაბამისად, ფონდი არ არის პასუხისმგებელი მასალის შინაარსზე.

Published with the financial support of the Open Society Georgia Foundation. The views, opinions and statements expressed by the authors and those providing comments are theirs only and do not necessarily reflect the position of Open Society Georgia Foundation. Therefore, the Open Society Georgia Foundation is not responsible for the content of the information material

კონცეფციის ავტორები და შემდგენლები: **კახა გაბუნია, ჭაბუკი ქირია**

მთარგმნელი: **ზოია მხითარაიანი**

რედაქტორი: **ქეთევან გოჩიტაშვილი**

ISBN

აბსოლუტური ჩაფლობა - მეორე ენის სწავლების სტრატეგია: სწავლების / ინსტრუქციის ენა არის მოსწავლისთვის მეორე (ე2), ან უცხო ენა(ე3). მშობლიურ ენას (ე1) კი არანაირი სტატუსი არ აქვს.

აბსტრაქცია - სააზროვნო უნარ-ჩვევა, რომლის დროსაც ხდება ცალკე მხარეების ან თვისებების განყენება და განზოგადება.

ადრესანტი - მოსაუბრე (ოპოზიციაში „მოსაუბრე მსმენელი“); ისევე, როგორც ადრესატი, კომუნიკაციური სიტუაციის ერთ-ერთი უმთავრესი კომპონენტია.

ადრესატი - ვისაც მიმართავს მოსაუბრე, კომუნიკაციური სიტუაციის ერთ-ერთი უმთავრესი კომპონენტი; იხ. ადრესანტი.

აზგარდაცობა - ტერმინი, რომელიც აღნიშნავს მოსწავლის მიერ მასწავლებლის მიერ დადგენილი წესების დარღვევას. აზგარდაცობის ტიპები: აზგარდაცობა მოსწავლის მიერ მასწავლებლის მიერ დადგენილი წესების დარღვევასთან დაკავშირებით; აზგარდაცობა მოსწავლის მიერ მასწავლებლის მიერ დადგენილი წესების დარღვევასთან დაკავშირებით.

აქტიური მსწავლებელი - აქტიური მსწავლებელი არის ის, რომელიც მოსწავლის მიერ დადგენილი წესების დარღვევასთან დაკავშირებით აქტიურად იბრძვის. აქტიური მსწავლებელი არის ის, რომელიც მოსწავლის მიერ დადგენილი წესების დარღვევასთან დაკავშირებით აქტიურად იბრძვის.

არჩევანის ტიპი - არჩევანის ტიპი არის ის, რომელიც მოსწავლის მიერ დადგენილი წესების დარღვევასთან დაკავშირებით არჩევანის ტიპის მსწავლებელი აქტიურად იბრძვის. არჩევანის ტიპი არის ის, რომელიც მოსწავლის მიერ დადგენილი წესების დარღვევასთან დაკავშირებით არჩევანის ტიპის მსწავლებელი აქტიურად იბრძვის.

არჩევანის ტიპი - არჩევანის ტიპი არის ის, რომელიც მოსწავლის მიერ დადგენილი წესების დარღვევასთან დაკავშირებით არჩევანის ტიპის მსწავლებელი აქტიურად იბრძვის. არჩევანის ტიპი არის ის, რომელიც მოსწავლის მიერ დადგენილი წესების დარღვევასთან დაკავშირებით არჩევანის ტიპის მსწავლებელი აქტიურად იბრძვის.

თხოვნებით.

აკადემიური ხარისხი
ენიჭება პირს უმაღლესი საგანმანათლებლო სასწავლებლის ამა თუ იმ საფეხურის (საბაკალავრო, სამაგისტრო, სადოქტორო) დამთავრებისას. 2001 წლიდან ევროპაში აკადემიური ხარისხის მეტნაკლებად ერთიანი სისტემა (ბოლონიის პროცესი) შეიქმნა, რომლის მიხედვითაც ევროპის ძირითადი ქვეყნების უმაღლესი სასწავლებლები კურსდამთავრებულებს შესაბამისი საფეხურის დამთავრების შემდეგ სამი ტიპის სამეცნიერო ხარისხს ანიჭებენ: ბაკალავრის, მაგისტრისა და დოქტორის ხარისხს. საქართველო 2005 წლიდან შეუერთდა ბოლონიის პროცესს.

აკრედიტაცია - ზოგადსაგანმანათლებლო დაწე-

ათარქაქასქან ღრაცრეროდ
ნაქასათესაცბ აყახანჯნერქ
ხქმან ქრაც:

ԱԿԱՐԵՄԻԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ –
Շնորհվում է անձին
բարձրագույն կրթական
հաստատության այս կամ այն
աստիճանն (բակալավրիատ,
մագիս-տրատուրա,
դոկտորան-տուրա)
ավարտելիս: 2001
թվականից Եվրոպայում
ստեղծվել է ակադեմիական
աստիճանի այս կամ այն
չափով միասնական
համակարգ (Բոլոնիայի
գործընթաց), որի համաձայն
Եվրոպայի հիմնական
երկրների բարձրագույն
ուսումնական հաստատու-
թյունների շրջանավարտ-
ներին, համապատասխան
աստիճանն ավարտելուց
հետո, երեք տիպի գիտական
աստիճան են շնորհում.
բակալավրի, մագիստրոսի և
դոկտորի: Վրաստանը 2005
թվականից միացել է
Բոլոնիայի գործընթացին:

ԼԻԱԶՈՐԱԳՐՈՒՄ – Հանրա-
կրթական հաստատություն-

აქტიური მოსმენა - ეფექტური კომუნიკაციის საფუძველი, რომლის დროსაც მსმენელი ამხვილებს ყურადღებას მოსაუბრესა და მის ნათქვამზე. კარგ მსმენელს უნდა შეეძლოს მოსმენილის შინაარსის საკუთარი სიტყვებით გადმოცემა.

აღრიცხვის ფურცელი - მასწავლებლის მიერ მოსწავლეებისთვის მიცემული ამა თუ იმ დავალების აღრიცხვის საშუალება ცხრილის ან სხვაგვარი ფორმით.

ბაკალავრიატი - აკადემიური უმაღლესი განათლების პირველი საფეხური, სასწავლო პროგრამების ერთობლიობა, რომელიც, ძირითადად, ითვალისწინებს შესაბამისი სპეციალობების თეორიული საფუძვლების სწავლებას, რაც აუცილებელია პირის მაგისტრატურაში შემდგომი სწავლისათვის ან მიღებული კვალიფიკაციით მუშაობისათვის;

ԱԿՏԻՎ ՈՒՆԿՆԻՐՈՒՄ - Արդյունավետ հაղորդակցության հիմքն է, որի ժամանակ լսողն ուշադրությունը կենտրონացնում է խոսողի և նրա ասածի վրա: Լավ ունկնդրողը պետք է կարողանա լսածի բովանդակությունն իր բառերով հաղորդել:

ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԹԵՐԹԻԿ - Ուսուցչի կողմից աշակերտներին տրված այս կամ այն առաջադրանքի հաշվառման միջոց՝ աղյուսակի տեսքով կամ այլ կերպ:

ԲԱԿԱԼԱՎՐԻԱՏ - Ակադեմիական բարձրագույն կրթության առաջին աստիճան, ուսումնական ծրագրերի ամբողջություն, որը, հիմնականում, նախատեսում է համապատասխան մասնագիտությունների տեսական հիմունքների ուսուցում, որը պարտադիր է մագիստրատուրայում անձի հետագա ուսանման կամ ստացած որակավորումով

გაგება - აზროვნების ქვედა დონის უნარ-ჩვევა; ზოგადად, იგი გულისხმობს ნასწავლი მასალის მნიშვნელობის წვდომას.

გაკვეთილი - სწავლისათვის განკუთვნილი დროის სტრუქტურირებული პერიოდი. არსებობს გაკვეთილის სხვადასხვა ფორმატი. კერძოდ, (1) ერთი მასწავლებელი და ბევრი მოსწავლე; (2) კერძო მეცადინეობა: ერთი მასწავლებელი და ერთი მოსწავლე; (3) ფორმალური სწავლის დრო მასწავლებლის გარეშე სახელმძღვანელოებისა და მულტიმედიის გამოყენებით; (4) ვიდეოკონფერენცია: საშუალებას იძლევა, სხვადასხვა სივრცეში (ოთახში) განთავსებულ მოსწავლეებსა და მასწავლებელს, ერთობლივად წარმართონ სასწავლო პროცესი.

აღსაბუთო ხამარ:

ՀԱՄԿԱՍԱԼԸ

–
Մտածողության ստորին մակարդակի հմտություն-կարողություն է: Ընդհանուր առմամբ, այն նկատի ունի սովորած նյութի իմաստի մեջ թափանցում:

ԴԱՄ – Մովորելու համար տրամադրված ժամանակի կառուցված ժամանակամիջոց: Գոյություն ունեն դասի տարբեր ձևաչափեր: Մասնավորապես՝ (1) մեկ ուսուցիչ և շատ աշակերտ, (2) մասնավոր պարապմունք. մեկ ուսուցիչ և մեկ աշակերտ, (3) ֆորմալ ուսանման ժամանակ առանց ուսուցչի՝ դասագրքերի և մուլտիմեդիայի օգտագործմամբ, (4) տեսակոնֆերանս. հնարավորություն է տալիս, որ տարբեր տարածքներում (սենյակներում) գտնվող աշակերտները և ուսուցիչը միասնաբար վարեն ուսումնական գործընթացը:

რება მოსწავლეთა სწავლის პროცესისა და წარმატებების გაუმჯობესებას. განმავითარებელი შეფასების დროს მოსწავლე, მასწავლებლის გამოხმაურებისა და კომენტარების დახმარებით, მუდმივად იღებს ისეთ ინფორმაციას, რომელიც საკუთარი სწავლის გათვითცნობიერებაში ეხმარება. მასწავლებლის მიზანია: ასწავლოს მოსწავლეს, როგორ ისწავლოს (**სწავლის სწავლა**) და, ამავე დროს, მიიღოს ინფორმაცია მოსწავლის სასწავლო საჭიროებების შესახებ, რათა დაეხმაროს მას სწორი გადაწყვეტილების მიღებაში. განმავითარებელ შეფასებას „სწავლისათვის შეფასებასაც“ უწოდებენ.

განსაკუთრებული საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეები - მოსწავლეები, რომელთაც ინდივიდუალური სასწავ-

აზასკეროთი სოქორელთო ცორბრწასგი ს ხაჯოიოქოინსნერი რარელაქმანრ: ღარცაგნოღ ცნახათმან ქამანასკ აზასკეროტ, იოსოცგი არბაყანჭი ს მსესნარანოქოინსნერი იცნოქოამრ, მკოთაყეს სოთასოიმ ლ აყსაქიასი სოლესქოქოინსნერი, იოინჭნრან იცნოიმ ლნ ქიმასოთაქორელ ქრ სოქორელთო ცორბრწაგრ: იოსოცგი ნაყასოასკნ ლ` სოქორესნელ აზასკეროთინ, ჟეს ქინჯესაყესოჲ ლ სოქორელ (სოქორელ სოქორელ) ს, მიხსნოიყნ ქამანასკ, სოთა-ნაყ სოლესქასოქოქოინ აზასკეროთი იოსოიმნასკან კარქიქნსერი მასაქინ, იოყესაღი იცნქი სრან კაყაგნსელ ღქკო იოიკოიმ: ღარცაგნოღ ცნახათოიმან ასნქანოიმ ლნ სას «**ცნახათოიმ სოქორელთო ხამარ**»:

ՀԱՏՈՒԿ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՐԻՔ ՈՒՆԵՅՈՂ ԱՇԱԿԵՐՏԵՐ – Աზასკეროთინერი, იოქრერ სოქოროიმ ლნ ასნახათასკან იოსოიმნასკან აყსნოქ, քանქ

საკითხის გარშემო შეუზღუდავად გამოთქვამენ იქვე მოფიქრებულ საკუთარ აზრებსა და იდეებს. დაცულია პრინციპი: „ყველა აზრი მისაღებია“. ამის შემდეგ, მასწავლებლის დახმარებით, ხდება გამოთქმული აზრებისა და იდეების დახარისხება, კატეგორიებად და პრიორიტეტებად დაყოფა.

გონებრივი ჩვევები - ჩვევები, რომლებიც ავტომატიზებულ გონებრივ ოპერაციებს წარმოადგენენ (გამრავლების ტაბულის გეპირი ცოდნა, აბზა-ცის დაცვა, სასვენი ნიშნების გამოყენება, კითხვის დროს პაუზების გაკეთება და ა.შ.).

გრიფი - ეროვნული სასწავლო გეგმებისა და შეფასების ცენტრის მიერ სკოლებისათვის სახელმძღვანელოს გამო-

ვირე ანსახ-მანაქასკორენ ართა-ხაჯთომ ნენ ხენგ თეთომ მთაბაბ ჰრენგ მთქერნ იუ დაღაქარნერე: **ოახ-ყანსქაბ ზ სკეფინსქრ` «წიორ კარბქქნერე რნორნსქი ნენ»:** **სქნოიხსოს,** იუსოცქი **ოგნოქყამქ, თექი ზ ინსენომ** ართა-ხაჯთაქაბ მთქერქ იუ დაღაქარნერქ თნსასქა-ქიორიუ კარექქი ს რაბანომ ათაჯნახერ-ქოქოქონსერქ:

შსაჟორ ჯშსიქ-ჭვირსნორ - **ჯსითოქოქონსერ,** იორიქ **ჰრენგქგ ნერქსაყაგნომ ნენ** აქთომასთაგქაბ მთაქიორ **გორბოქოქონსერ** (რადანაყათსქმან **ათოქსასქრ გქთნსალ ანგქრ,** **ყახყანსქ** **ყარ-ქეროქოქონსერ,** **ოგთაგორბქ** **ქნსთაქოქოქონსერ** **ნჯანსერე,** **ქარქაქი ანსქ** **ქათარ-ნერ** **ს აქს):**

გრქხ - **სდყაქინ** იოსომნასქან **აქანსერქ** **ს** **გნახათომან** **ქნსთორნიქ** **ქოქქიქგ** **ქაქოქგნერქ** **ხამარ** **ქასაგქქი** **ოგთაგორბმან**

ყენების რეკომენდაციის კანონიერი / ოფიციალური დადასტურება.

დაკვირვების ჩანაწერები - მასწავლებელი აკვირდება მოსწავლეებს (მათი კომენტარები, აზრები, ქცევები) არა მხოლოდ კლასში, არამედ დასვენებაზე, სათამაშო მოედანზე და ა. შ. იგი აკეთებს ჩანაწერებს, გარკვეულ აღნიშვნებს მათ შესახებ. ამგვარი ჩანაწერები განმავითარებელი (მიმდინარე) შეფასების მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენს და კარგად აჩვენებს მოსწავლეების დროში განვითარებას. მასწავლებელმა დაკვირვების საფუძველზე უნდა მიუთითოს მოსწავლეს, თუ რა უნდა შეცვალოს ან რა უნდა გააუმჯობესოს მან სწავლის პროცესში. ამგვარად, ერთი მხრივ, ჩანაწერები მასწავლებელს ეხმარება აღმოაჩინოს ის ფაქტორები, რომლებიც ხელს უშლის მოსწავლეს სწავლაში,

ერაჯსაპირობის ოქისასკან / აკაუთონასკან ხასთათონამ:

ჩასარყსას გარამჩსსს - მსთოცხკუ ეჩთარკთომ ზ აკასკსსონსსჩინ (სრანგ მსსსარასთოქონსსსსს, მსსსსს, კასრკასკბრ) ოკ მჩასკ ოასარასთომ, ასკს ოასამჩხოცი ჭამანასკ, ჩასოასხრასარასკთომ ს ასკს: სა ასთომ ზ კრასთომსსს, ორთკ სკთომსსს სრანგ მასჩინ: სმან კრასთომსსსსს კარკასგნთო (რსოასგჩკ) კსასასთმანს კარსთო მას სს ხანოქასასთომ ს ხსთასკ გოკგ თასკჩას აკასკსსონსსჩი კარკასგთომრ ჭამანასკჩი მსგ: მსთოცხკუ ეჩთარკთომსსსჩი ხჩმანს კრას აკასკსსოჩინ ასსსჲ ზ გოკგ თას, ჲს ხსკუ ასსსჲ ზ ჲთჩჩი ს ჩსკუ რარსლასკჩ მსთოცმანს კთობრსოასგთომ: ასასასჩთოკ, მჩ კთოქჩგ, კრასთომსსსსს მსთოცკჩინ ოკსთომ სს რასგასასასსს ასკს კთობინსსსსს, ორთსჲ ჩოკურსოთთომ სს აკასკსსოჩი მსთოცმანსს, ჩასკ მკთოს კთოქჩგ, ოკსთომ აკასკსსოჩინ

დესკრიპტორი - აღმწერი, იდენტიფიკატორი. დესკრიპტორებისგან შედგება ენათა ფლობის თვითშეფასების სკალები. შემსწავლელს დესკრიპტორების მიხედვით შეუძლია საკუთარი თავის შემოწმება, თუ რა დონეზე ფლობს ენას. დესკრიპტორის საფუძველზე შეიძლება შედგეს შესასწავლი გაკვეთილის გეგმა.

დიაგნოსტიკური შეფასება - განმავითარებელი (მიმდინარე) შეფასების კომპონენტი. დიაგნოსტიკური შეფასების დროს ხდება მოსწავლის გარკვეული მომენტისათვის არსებული ცოდნის დონის და უნარ-ჩვევების შეფასება, რათა ზუსტად დაიგეგმოს სწავლის პროცესი მოსწავლის სუსტი და ძლიერი მხარეების გათვალისწინებით.

ՂԵՄԿՐԻՊՏՈՐ` ԲՆՈՒԹԱԳՐԻԶ, ՆՈՒՑՆԱԿԱՆԱՑՈՒՑԻԶ, ՀԱՏԳՈՒՑԱՑԻՆ ԲԱՌ – Լեզվի բնութագրիչներից են բաղկացած լեզուների տիրապետման ինքնագնահատման սանդղակ-ները: Սովորողը ըստ բնութագրիչների կարող է ստուգել ինքն իրեն, թե ինչ մակարդակով է տիրապետում լեզվին: Բնութագրիչների հիման վրա կարող է կազմվել սովորելու դասի պլանը:

ԱՄՏՈՐՈՒԻԶ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ – Զարգացնող (ընթացիկ) գնահատման բաղադրա-մաս: Ախտորոշիչ գնա-հատման ժամանակ տեղի է ունենում որոշակի պահի համար աշակերտի ունեցած գիտելիքի մակարդակի և հմտու-թյուն-կարողությունների գնահատում, որպեսզի ճշգրիտ կերպով պլանավորվի ուսուցման գործընթացը` աշակերտի թույլ և ուժեղ կողմերի նախատեսմամբ:

დიაგრამა - იდეების, ცნებების, მიმართებების, კონსტრუქციების, მონაცემების გამარტივებული და სტრუქტურირებული, ვიზუალური (გრაფიკული) გამოსახვა, რომელიც, ძირითადად, სქემატურ ხასიათს ატარებს. მისი მთავარი დანიშნულებაა სტრუქტურის შემადგენელ ნაწილებს შორის მიმართებების წარმოჩენა, რის გამოც არ არის აუცილებელი ამ ელემენტების ზუსტი გრაფიკული ასახვა.

დიდაქტიკური მეთოდი - სწავლების დროს დიდაქტიკური მეთოდის გამოყენების დროს ხდება ინფორმაციის მიწოდება დიალოგის ფორმით. მიზანი შეიძლება იყოს სხვადასხვა: მოსწავლეების ინფორმირება, მათი ცოდნის გამომუშავება და დახვეწა. დიდაქტიკური მეთოდით მიწოდებული ინფორმაცია უნდა იყოს ნათელი და პასუხობდეს შემდეგ კითხვებს: რა,

ჩაფარვა - გააქაჩარნერი, ხასსაგოქოინსნერი, ხარაქროქოინსნერი, საოოც-ქაბქნერი, თქაქნერი აყარცესანს ს საოოცქა-ქოიქაბ, თსასანქი (ცრაჭიქსასან) ართა-გოქოქ, იქქ, ხიქნასქანოქ, ასქნასათიქ ცნოქქ ს კოქოქ: სრა ცქქასქოქ სქანასქოქნ ს საოოქქი ცაქაქქასან-სნერი მიქს ხარაქროქოინს-ნერი გოცაქოქოქნქ, ხსქი აყათქათოქ ქ აყართათქიქ ქს აყს თარქნერი ქქცქიქთ ცრაჭიქსასან ართაგო-ქოქნქ:

ჩაქაქსიქსასან სსქოქ - ქოქოქნან ქათანასქ იქიქასქიქსასან მსქოქი იცთაქოქოქნან ქნქაგქქოქ თსქი ს ქინსნოქ თსქსასათქოქსან მათოქოქნ სქქსოქოქსან ქსოქ: სყათასქქ კაროქ ს თარქნ ქინქ. აქა-ქსქოქნერი თსქსასაგოქ, სრანც ცქთსქიქქი ცაგს-ხაქთოქნ ს კასთარქ-ქაქოქოქნქ: ქიქასქიქსასან-ქან მსქოქოქ მათოქოქნ თსქსქოქოქნქ აქსოქ ს ქინქ აყარც ს

რატომ და სად? ამ დროს მოსწავლე-სთვის ნათელია სასწავლო მიზნები, მან იცის, როდის ითვლება მიზანი მიღწეულად.

დიპლომი - (1) დადგენილი ნიმუშის მიხედვით შედგენილი ოფიციალური დოკუმენტი, რომელიც ადასტურებს სათანადო სპეციალობაში კვალიფიკაციის მინიჭებას (სამეცნიერო ხარისხი, სამეცნიერო წოდება). დიპლომი გაიცემა იმ უმაღლესი სასწავლებლის მიერ, რომელიც დაამთავრა სტუდენტმა (მაძიებელმა). (2) ოფიციალური დოკუმენტი, რომელიც ადასტურებს პირის ან დანესებულების დაჯილდოებას (მაგ. პრემიის სტიპენდიანტის დიპლომი).

დირექცია - სკოლის დირექტორი, მისი მოადგილე (მოადგილეები) და ბუღალტერია. დირექციის

აყთანაქანჲ ხესესყა ხარეხეჲს. ქ^იწ, ქინჯ^ი ს ირთ^იჲ: აჲა ძამანასკ აჯასქერთი ხამარ ხითასქ ნს ისთინასკან ნაყ-თასქნერ, ნა გჲთჲ, ჟს ხეჲ ჲ ნაყათასქდ ხამარქილმ ჲრასკანასქდ:

ჯეოლოგი (1) - ღსთ სახმანასქდ ნმთუჲს კადქდ აყაჯთ-ნასკან ქასათაჲთილჲ, ირდ ხაქასთთმ ჲ ხამაყათასქან მასანაგჲთ-ჲთინჲგ ირასკაქირმან ჲნორჲთმ (გჲთასკან ასთჲდმან, გჲთასკან კთუთმ): ჲჲაქთმდ თრქთმ ჲ აჲნ ქარდქრადიქნ ისთინასკან ხასათათი-ჲთან კთიქგ, ირნ აქართსქ ჲ ისანთილდ (ხაჲგთილდ): (2) ჴაჯთინასკან ქასათა-ჲთილჲ, ირდ ხაქასთთმ ჲ ანდჲს კამ ხასათათიჲთან აყარქსათრთმ (ორჲნასკ, საქასაგახჲს კრჲაჲთ-ჯასკათოიქ ჲჲაქთმ):

სიორსორთჲგინ - ჲაქთიგჲს თსორსნდ, სრას თსელასკაქ(სსერ)დ ს ხაჯქასაყა-ხთიჲთინდ: სსორჲსთიჲთან

ფუნქციებია: სკოლის მართვა, სკოლის წარმოდგენა მესამე პირთან ურთიერთობაში, სკოლის ბიუჯეტის, შინაგანაწესის, საშტატო განრიგის შემუშავება სამეურვეო საბჭოსთვის წარსაღვენად, პედაგოგიურ საბჭოსთან თანამშრომლობა სასკოლო სასწავლო გეგმის შესამუშავებლად, მასწავლებლებთან და სკოლის სხვა თანამშრომლებთან ხელშეკრულების დადებისა და შესრულების უზრუნველყოფა.

დისკრიმინაცია - პირის ან პირთა ჯგუფის უფლებების შეზღუდვა რაიმე ნიშნის მიხედვით (მაგ. რელიგიური, რასობრივი, სქესობრივი, სოციალური სტატუსის და ა.შ.)

დისკურსი - ფუნქციურად დასრულებული და მწყობრი საკომუნიკაციო ერთეული, ტექსტი, რომელიც განიხილება ექსტრალინ-

გორბათიუქსერნ ხნ. դაყრიგი კაოაქარიოაქ, დაყრიგი ნერკაყაგნსქლ ლერიოქ ანდასგ ხსო ხარაქერიოქიონსერიოაქ, დაყრიგი ქიოღქი, კანონასკარქი, ხასთიქაგოიგასქი კააქმიოქ` ხოგაქარიბი-ნერქი ქიოქიოქი ნერკა-ყაგნსქლი ხამარ, მანსქ-ქიოქიოქი ხსო ხამა-გორბასგოიქიონქ დაყრიგა-კან იოიონასკან აქან კააქმქლი ხამარ, იოსოიქიქსერქი ს დაყრიგი ანდასკააქმი ხსო აყაყმანასაგქერქი კსქიომს იო დერანგ კათარამან ააყახიქლიოქ:

ԽՏՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ – ანდაქი კამ ანდასგ ქიოქი ქირაქიონქსერქი სახინასაქიასკიომს ლ ესო იოსქ ხასოქანქი (ოქინასქ` კქინასკან, იასაყასკან, ასოასკან, აოქიასკან კარგაქიქდასქი ს აქს):

ԴԻՏԿՈՒՐՄ` ԽՈՍՈՒՅԹ – გორბათიოქაქინ ათიოქიოქ აქაროქად ს კარგა-ქიოქად ხაოქიოქასგასკან აქიოქი, აქესათ, იოქ ქსნარქქიომ ლ

ა. შემსწავლელის უნარი, შეიცნოს ახალი (ახალი ენა, ახალი ადამიანები, ქცევის ახალი ნორმა და ა. შ.) და გამოიყენოს სხვა კომპეტენციები სპეციფიკურ სასწავლო სიტუაციებში; ბ. შემსწავლელის უნარი (განსაკუთრებით შესასწავლ ენაზე არსებულ საცნობარო მასალაზე მუშაობის პროცესში) გამოიყენოს შესასწავლი ენა ახალი ინფორმაციის მოძიების, გავებისა და საჭიროების შემთხვევაში, გადაცემის მიზნით; გ. ახალი საინფორმაციო ტექნოლოგიების გამოყენების უნარი (მაგალითად, მონაცემთა ბაზაში, ჰიპერტექსტებში და ა. შ. ინფორმაციის მოძიება).

ეროვნული სასწავლო გეგმა - ამ დოკუმენტს შეიმუშავებს ეროვნული სასწავლო გეგმებისა და შეფასების ცენტრი, ხოლო ამტკიცებს საქართველოს

ა. სიღირითი კარიერიტიონი რ დანსაჯელ სორე (სორ ელეი, სორ მარეიქ, კარეი სორ სორმ ს აქს), ს კირათელ აქლ კარიერიტიონსნერ კორა-ხათოსკ როსონსასკან კირაქიქასკნერომ: რ. სიღირითი კარიერიტიონი რ (ხათსაქეს კოტიტიონი რინსეგაბ სთელესათქასკან სოტიქი ქრს აქუსათელო კორბრქსაგონ) ოკთა-კორბელ როსონსასქირმან ელეონ სორ სთელესათქოქსან ორინმან, ხასსკანსაქლ ს ანსირა-ქელთოქსან ოესაქომ, ქოქსანსკმან საქსათს-კოქ: კ. სორ სთელესათქს-კან სთქსნოქოქხანსერქ კირათოქსან ხსთოქოქს-ნერ (ორქსსკ, სოქსანსერქ ქსკაქოქს, ხიქსერთესთეს-როქ ს აქს კანსელ სთელესათქოქს):

ადმინისტრაციული ოქს - სქს ქსსათოქოქორ მქსკოქს ჲ აკკაქინ როსონსასკან აქსანსერქ ს კნსაქსათმან კსნსოქინრ, ს ხასსათოქომ ჲ ქრსათსანქ

წავლო გეგმა ითვალის-
წინებს აგრეთვე მოლი-
ფიცირებულ სასწავლო
გეგმებს სპეციალური საგან-
მანათლებლო საჭიროე-
ბების მქონე მოსწავლე-
თათვის.

**ეროვნული უმცირესობა
(მინორიტეტი)** - ადამია-
ნები, რომლებიც ცხოვ-
რობენ თავიანთი ეთნი-
კური სამშობლოს საზღვ-
რებს გარეთ ან ისეთები,
რომელთაც საერთოდ არ
გააჩნიათ ეთნიკური
სამშობლო (მაგალითად,
ბოშები).

ეფექტური კომუნიკაცია -
კომუნიკაციის ერთ-ერთი
სახე, რომლის დროსაც
უნდა გავიგოთ არა მხო-
ლოდ ტექსტის პირდაპირი
შინაარსი, არამედ ქვეტექ-
სტიც, ანუ ისიც, თუ რას
გულისხმობს მოსაუბრე.

ექსტერნი - მოსწავლე,
რომელიც ექსტერნად,

კამ ათარ-კაყასკან ჯანქიგ`
ჟასარანდ კამ ასთიდანს
აქართქიქა: აცაყიქ
ოიოინასკან აქსანდ
ნაქასთესოიქ ჟ ნას
ღსაქიქაქად იოიოინასკან
აქსანსერ ხათოქ კრქასკან
კარქქნეროქ აჯასკერო-ნერქ
ხამარ:

ადვანსი (ტოქიქ)
ფიქრასასოიქ-ჭოიქ -
შარქიქ, იოინქ ააქოიქ ჟნ
ქრენგ ჟნქიქასკან
ხაქრენქქი სახამანსერქიგ
იოიქ კამ აქსაქიქსერქ,
იოინქ რნქიქასრასქს ჯონსნ
ქნქიქასკან ხაქრენქქ
(ოქინასქ` გნჯონსერქ):

არჯიქსაქს
ჯაროქრასჯიქ-ჭოიქ -
ჯაქიქრასკეოქქას
თესასქსერქიგ მსქს ჟ, იქი
ქამანასქ მსქს აქსოქ ჟ
ხასქსანასქ იჯ მქასქ
თესათქ იოქრასქი ქმასათქ,
აქს ჟნქასთესათქ,
აქსქსქს` ნას აქს, ჟნ ქსჯ
სქსათქ იქსქ ქათოქქ:

ქქსსენქ (ქრსქვიქ-ჭოიქ) -
აჯასკერო, იქრ ქქსათქს,

ექსტერნის წესით სწავ-
ლობს: სასწავლებელში არ
ირიცხება და ისე აბარებს
გამოცდებს.

ვარიანტი - ენის ქვესის-
ტემა, სახესხვაობა. არსე-
ბობს შემდეგი სახის
ვარიანტები: სტანდარტე-
ლი, რეგიონული, სოცი-
ალური, რელიგიური, ეთ-
ნიკური, პროფესიული (სპ-
ეციალიზებული) და ა. შ.

ვაუჩერი - სახელმწიფოს
მიერ მოსწავლისათვის
გადაცემული, მიმოქცევადი
ფინანსური ინსტრუმენტი,
რომელიც შეიძლება
გამომწვეველ იქნას როგ-
ორც მატერიალიზებული,
ისე არამატერიალიზებული
ფორმით და რომელიც
განკუთვნილია მოსწავლის
მიერ ზოგადი განათლების
მიღების დასაფინანსებ-
ლად. სახელმწიფო უზრუნ-
ველყოფს სრული ზოგადი
განათლების მიღებას. მოს-
წავლის განათლების სა-
ხელმწიფო დაფინანსება

էქსტერნის კარგოდ ზ
ათქორთიმ` იუსტიციის
ხასიათითქონითმ ჯი
ხაჯქათქიმ ს აქნაქნ ზ
ხანტქიმ ქნითქონ:

სარუსთაქ - ლექქი
ქნქახამაქსარქ, თარქერაქ:
სარქერაქიმ ზნ ხქსქაქ
თქაქ თარათქსაქსქერ.
სათანქართაქქნ, თარა-
ტაქქანაქქნ, სთქაქაქ-
ქან, ლქნქაქ-ქან,
მაქსაქქთაქსაქ
(მაქსაქქთაქსაქ) ს აქნ:

ქაქიქქ - ქსთთქქან
ქიქქაქ აჯაქქერთქ ხამარ
ქიქქანქაქ, ქქანათქიქ
ქქანსაქსაქან ქიქქ, იქ
ქარქ ზ ქიქარქქქქ ქქაქ
ქიქქაქანაქაქაქ, აქნაქნ ლ
იქ ქიქქაქანაქაქაქ ტქიქ, ს
იქრ ხათქაქაქაქ ზ
აჯაქქერთქ ქნქიქანთქ
ქქქქქქქ სთანაქქ
ქქანსაქქქქქქ ხამარ:
ქსთთქქქანს აქაქიქქიმ ზ
ქქქ მქქნაქსარქ ქქქქქქქ
სთანაქქ: აჯაქქერთქ
ქქქქქქქან აქსაქსაქ
ქქანსაქ-ქქქქქქქ
ხანქარქქქქქქ

ზოგადსაგანმანათლებლო დანეშებულებებში გრძელდება 12 წლის განმავლობებში. სახელმწიფო სწავლისათვის განუელ ხარჯებს ანაზღაურებს იმ სკოლებში, რომელიც ახორციელებს დანეშებით ან/და საბაზო ან / და საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო პროგრამებს. კერძო და საჯარო სკოლებში სწავლებას ერთ მოსწავლეზე გათვლილი ფინანსური ნორმატივის შესაბამისი ვაუჩერით სახელმწიფო დააფინანსებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მას მინიჭებული აქვს აკრედიტაცია. სახელმწიფოს მიერ მოსწავლის განათლების დაფინანსება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ხორციელდება ერთ მოსწავლეზე გათვლილი ფინანსური ნორმატივის შესაბამისი ვაუჩერით. სტანდარტული და გაზრდილი ვაუჩერების ოდენობები განისაზღვრება ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვა-

ლითონასკან ხასთათოქონისწერიოთ სთიოთ 12 თარქი: ოსთოქონის ოსიანს ხამარ თრამატიკად ბაქსერი ხათოციოთ 12 აქს იყრიოთ, ირს ირასკანასწიოთ 12 თარრასკანს / კანს ხქინასკანს ს / კანს მიქსასკარკ ხანრასკრქასკანს ბრადრერ: ოსთიონასოქოქონს მასსაქირ ს ხანრასქინ იყრიოთ მსკ აჯასკერიოთ ხამარ ხაჯქარსკად ქქინანსასკანს სთირმასქქინ ხამასასათასქასს ქათოქერიოქ ასთოქოქასს კოქმიქ კქქინანსასქირქქი მიქასქს აქს იქასქოთ, სქს იყრიოქინ არქსს თრქად 12 ხასქათარმასქერიოთ: ოსთოქოქასს კოქმიქ აჯასკერიოთ სქრქოქოქასს ქქინანსასქირიოქმქ კასთარქოქმ 12 ასქსასკანს ქოქქქქქ` მსკ აჯასკერიოთ ხამარ ხაჯქარსკად ქქინანსასკანს სთირმასქქქი ხამასასათასქასს ქათოქერიოქ: სთასიქაროთ ს ასქსქასქასქას ქათოქერსქქი

ქოთაიძის ქრეფერმინსკი, ირნ
ილესკვიმ ზ რანსაქორ
სთესქოქოქონსსქრჩს ს
ხამსაქრომ იერანჰ:

**ზოგადი განათლების
ეროვნული მიზნები** -
განათლებისა და მეცნიე-
რების სამინისტრომ, ფარ-
თო საზოგადოებასთან
ერთად, შეიმუშავა ზოგადი
განათლების ეროვნული
მიზნების დოკუმენტი, რომე-
ლიც აღწერს ზოგადსაგა-
ნმანათლებლო სისტემის
სასურველ შედეგს (დოკუ-
მენტი დამტკიცებულია
საქართველოს მთავრობის
მიერ. განკარგულება #84,
2004 წლის 14 ოქტომბერი).
ეროვნული სასწავლო
გეგმა არის ერთ-ერთი
მთავარი საშუალება ამ
დოკუმენტის მიერ განსაზ-
ღვრული იდეალების მისა-
ღწევად და, შესაბამისად,
პატრიოტი, დამოუკიდე-
ბელი, შემოქმედებითი,
საკუთარი შესაძლებლო-
ბების მუდმივად განვითარე-
ბის შემძლე, ინფორ-
მირებული და ამ ინფორმა-

**ღრეზანორ ჟრბორფას
აღვასაზს სოასასაზსრ** -
ჟრბორქასს ს გჩობორქასს
ნასქასარაქობორქონრ, ქასს
ხასასარასქასსობორქასს ხსთ
მსსქსთეს, მკასსეს ზ
ხანრასსქრბორქასს ასგასქინ
ნასასთასსსსქრჩი ქასასთა-
ბორქოქ, იორღ ნსქარასგრომ ზ
ხანრასსქრბასსასს
ხამსასქარგჩი განსასქაქ
არბორქონსქრღ (ქასასთაბორქოქრღ
ხასა-თასთქასბ ზ ჟრასსთასნჩ
სქათასქარობორქასს სობორქიგ:
ორბობორქონს № 84, 2004
ბქასსასსნჩ ხობსთსმქრჩი 14):
ასგასქინს იოსთონსასსასს
ასსასსრღ ხჩმასსასსასს
მჩბობსსსქრჩიგ მსსსს ზ სობს
ქასასთაბორქოქჩი სობორქიგ
სასხმასსქასბ ბობესასსსქრჩინ
ხასასსსქოქ ხამსარ ს,
ხსთსასქარა ბათობობორქონს ზ
ხასქრსნასსსქრ, ასსსასქასს
ასთესბასგობრბ, ასსქასსასს
სქარობობორქონსსსქრღ მკთასასქას
გარბგასსსსქოქ იონასს,

ჯანსაღი ცხოვრების წესის დაცვა, ქცევის ნორმების გათვალისწინება (აღამიანთა ჯგუფების შესატყვისი წესების ცოდნა და გამოყენება) და გააზრებული არჩევანის გაკეთება (მიზნის და შედეგის გათვალისწინება).

თვითმიმართული სწავლება – ზოგიერთი ენის სწავლება შესაძლებელია ხელმისაწვდომი იყოს სხვა გზით, რომელიც განსხვავდება ჯგუფური სწავლებისაგან და ეყრდნობა შემსწავლელის ავტონომიას, ანუ, უნარი, პასუხისმგებლობა აილოს ვინმეს სწავლაზე. შემსწავლელები გააზრებულად განსაზღვრავენ მათი კურსის ხანგრძლივობას (და სიხშირეს), მის ძირითად დანიშნულებას და ზუსტ მიზნებს (რომელი ენობრივი სახესხვაობა, რომე-

(ქამანასკი არეჟინაპეტო ს ხამარძეპ ოცთაგორბოი), ანქოსანგოქოან ყახყა-ნიომ, ათოღ ააყრელსქერაყი ყახყანნიომ, ქარქი სორმერქი ნაქასათესიომ (მარქლანგ ქამერქინ

ხამაყასათასქასანოღ კანონინქერქი ქმანგოქოან ს ოცთაგორბოი) ს გჟოსაცქვად ენსორქოქან კასორქომ (სყასოსქი ს არეჟინქი ნაქასათესიომ):

ჩსქსაოჩოგოჩაუთ ოჩსოჩ-ჰოჩს – ოროღ ქეგონსქერქი ოსოცგომეღ ხნარაქორ ზ მათჯელქი ქინქ აყღ ჯანსაყარქიოღ, ორღ თარქერქომ ზ ქამყაქინ ოსოცგომეღ ს ხქინქომ ზ სოქოროღქი ქინქსორქოქანოქოქან ქრა, აყსინქინ` ორს მსქი ოსოცგომან ხამარ ყასათასქასანსოქოქონღ სთანძსელთ კაროოქოქან ქრა: სოქოროღსქერღ გჟოსაცქვად სახმანნიომ ზნ ქრენგ ოჟარნქოაგქი თსოოქოქონღ (ს ხაჯაქასკანოქოქონღ), ნრა ხქინსკან ნჯანსა-კთომღ ს

ლემებზე და მათი გადაჭრის გზებზე. თუ სკოლას ჰყავს განსაკუთრებული საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლე, აუცილებლად უნდა განსაზღვროს, თუ რას აკეთებს იმისთვის, რომ ამ მოსწავლის განათლებისთვის ადეკვატური პირობები შეიქმნას (მაგ. მას შეიძლება ჰქონდეს განსაკუთრებული საგაკვეთილო განრიგი ან სპეციალური სივრცე, სადაც შეძლებს დასვენებას და სხვ.).

ინსტიტუციონალური ბილინგვური განათლება ითვალისწინებს ბილინგვური საგანმანათლებლო პოლიტიკის გატარებას ინსტიტუციონალურ დონეზე.

ინტერაქტიული სოციო-ლინგვისტიკა - შეისწავლის ენის გამოყენების ჰეტეროგენულ, მულტიკულტურულ ასპექტებს ყველაზე ხშირად ინდუსტრიალიზებულ საზოგადოებებში და განსაკუთრე-

ხანუქრინები ու ირანს ერიდის დანა-ყარხინები მასხინ: ზღეს იყრიდნ იონი ხათილს კრქასკანს კარქინებოდ აუასკერო, ანაყაყმანს აესოდ ესახმანნი, ზეს ინიჲ ეს ანთომ ირა ხამარ, ირ აუასკეროთი კრქოიქყანს ხამარ ხამაყაყათაყაყანს აყაყმანსნერ სოთედნი (ოქინასკ, კაროიჲ ეს იონსნასკ ათანსდნახათილს იყასაგნიღსასკ კამ ხათილს თარაბჲ, ირთედ კსკაროიჲანსა ხანსყათანასკ თქყალ ლრესანს ს აყს):

ჩსსსჩსნიჩჩნიუსა
ჩრჩლჩღყმს ყრჩნიჩჩჩნიუს –
სახათსთსთომ ეს ლრქლქყას კრქასკანს ჲაიღასკანსთიქყანს ანსღსკაგნიმ ინსათიქთიღიქინასკ მასკარყასკიჲ:

ჩსსჩრჩყჩყ სიიჩნილღყა-ჩსნიჩჩჩნიუს –
ნითინსნასიქრომ ეს ლქქი ხესთროღესსაყსინ, ჲაღამამუასკიოქყაყსინ ასაყესკო-ნერღამსნიჲგ ხადაყა ინიიოსოთრაქიღასღსკად ხასარასკიოქყოინსნეროიმ ს

ინტერაქტიული სწავლების სტრატეგიები - ინტერაქტიული სწავლება გათვლილია ყოველი მოსწავლის სარგებელზე. ამ დროს აქცენტი კეთდება სწავლების ისეთ ფორმებზე, სადაც მოსწავლე აქტიურად ერთვება სწავლის პროცესში. ინტერაქტიული გაკვეთილის დროს მასწავლებლები და მოსწავლეები აქტიურად ურთიერთობენ. კარგი ინტერაქტიული სწავლება მიიღწევა სწავლების და სწავლის სხვადასხვა მეთოდის ბალანსირებული გამოყენებით.

ინტერაქცია, ანუ ენობრივი ურთიერთქმედებები - მოიცავს როგორც რეცეფციულ, ასევე პროდუქციულ აქტივობებს, ანუ, აღქმასა და წარმოქმნას და ქმედების ისეთ განსაკუთრებულ სახეობას, რომელიც აუცილებელია ერთობლივი დისკურსის ასაგებად.

აპოთახაყოთომ ს აყნ:

ჩსსნრუფსფ იჩსიჩმსს იმამსაყარჩიჭიჩისსნ - ჩნსთრასკთქლ იოსოცომრ ხაჟყარყყად ზ ამნნ მჩ აჟასკნრთქ იოთჩნ: ასყ ჟამანასკ ჟნჟრ იყქომ ზ იოსოცმან აყნაყჩაქ ღსნრქ ქრას, ირთილ აჟასკნრთნ ასკთქქორნნ ნსრყრადყად ზ იოსომნასკან ყორბრწაყჩ მნღ: ჩნსთრასკთქლ იასაქ ჟამანასკ იოსოცჩნსრრ ს აჟასკნრთნსრრ ასკთქქორნნ ხამაყორბასკომ ნნ: ლად ქნსთრასკთქლ იასაყდამანს ხასნთომ ნნ იოსოცმან ს იოსანმან თარქერ მსჭოქნსრქ ხაყასაყრასკჟიყად იოთაყორბამარქ:

ჩსსნრუფმჩს ყასს ლნღყასყას **ფიჩსაღჩსიჩიჭიჩისსნ** - სსრათომ ზ ჩნჟყეს ნსნსაყთქქ, აყნაყეს ზ ყრთოქოსკთქქ (რწსკაქონასკ ს არიქონასკლსთ) ყორბონსთოქონ, აყჩჩნწნ, რწსკაქონ ს კაყინომ ს ყორბოქოქოქან აყნაყჩაქ ათანღნახათოქ თსასკ,

სწორედ ამიტომ აღქმისა და წარმოქმნის ყველა ზემოხსენებული სტრატეგია მოქმედებს ინტერაქციის მიმართაც.

ინტერვიუ - გარკვეული ინფორმაციის მოპოვების მიზნით მასწავლებლის დიალოგი მოსწავლესთან. ინტერვიუ შეიძლება იყოს სტრუქტურირებული ან არასტრუქტურირებული. სტრუქტურირებულია ინტერვიუ, რომელიც ეფუძნება წინასწარ მომზადებულ შეკითხვებს, ხოლო არასტრუქტურირებული ინტერვიუს დროს მასწავლებელს შეკითხვების წინასწარ არ აქვს მომზადებული და მას სვამს საუბრის პროცესში სიტუაციიდან გამომდინარე.

ინტერკულტურული განათლება - განათლება, რომელიც აღიარებს და პატივს სცემს მრავალ-

იერს ანსხრადხეზო ზე ხადასთელ ჯათათუქი კათოცმანს ხადაარ: ზა ზე აათადათ, ირ ენსკალთმრ სათელბანს რთირ ქერთიქათათსკაქლ თადადაქაროქოთნსერე გორბთმ სნ სას ჯსთერასკეჯათი ხანთესა:

ჯარგაფრთხი - ირთასქი თელესკათქოქათანს ხათუ-ათუბანს ნათათსქოქ თსთოცქი ზერქათათოქოთნრ აჯასკერთი ხეს: ჯარგაფრთხივე კართო ზ ქსნქ კათოცქაქორქად კამ ქკათოცქაქორქად: ჴათოცქაქორქად ზ ხარგა-ფრთხივე, ირე ხქმნქოთ ზ ნათათსათეს აათრასთქად ხარგერქ ქრა, ჯას ქკათოცქაქორქად ხარგაფრთხი ქამანასქ თსთოცქიჯრ ჯთსქ აათრასათად ხარგერ ს ირანსქ ათაჯათოქოთ ზ ფრთხივე ენსათქოქაქ' ზსნქოქ ჯრასქადასქივე:

სრფსსაქოთრფსაქს ჴრფრ-ფრთხი - ჴრქოქოქთმ, ირს ენთოთსთმ ზ ს ხარფთმ რადადასათოქათანს ფოქო-

ფეროვნების არსებობას აღამიანის ცხოვრების ნებისმიერ სფეროში, ხელს უწყობს თანასწორობას და თანაბარი საგანმანათლებლო შესაძლებლობების შექმნას, ეწინააღმდეგება უსამართლო დისკრიმინაციას და აყალიბებს ღირებულებათა სისტემას, რომლის გარშემოც თანასწორობა მიიღწევა.

ინფორმაციული და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების ცოდნა - შეიძლება განისაზღვროს, როგორც ციფრული ტექნოლოგიების, საკომუნიკაციო საშუალებებისა და/ან ქსელების გამოყენების უნარი მათი დანიშნულების შესაბამისად. ინფორმაციული და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიები (ისტ) იძლევა სასურველი ინფორმაციის მოპოვების, შენახვის, ერთმანეთთან დაკავშირების, შეფასების, ანალიზის, ახლის შექმნისა და გადაცემის შესაძლებლობას.

კალკი - „გადაშეშვა“,

ქოინრ მარტიო კყანჟი
ყანსყყყად რნაყაყაყოიმ,
ნაყასოიმ ლ ხაყაყაყ-
როქოანრ ს ხაყაყაყ-
კრქასყან ხნარაყირო-
ქოინსნერი სთეღმანრ, რემ ლ
ანაროყარ ჟოტრასყა-
ნოქოანრ ს სახმანოიმ ლ
არძეყაყინ ხამსყარყ, რიჟ
ღოიღ ხასნოიმ ლნ
ხაყასაროქოან:

**სერეყასყაყას ზყ ჰაროი-
რასყაყას სეროილიყინ-
სერი რსამიიიიიიიი** –
ოყაყინ თეჟნოიღყანსერი,
ხაღოიოასციოქოან
მჟეიღსერი ს / ყამ ყანსერი
კჟირანმან იოსაკოქოინ`
ღასო იოანსე ნღანასყმან:
სთესყასოყასყან ს ხაღოი-
ოასყესყან თეჟნოიღყა-
ნერი (S2S) თაყი ლნ ყანსყაჟ
თესესყასოიოქოინ ღნოჟ
ქერილი, ყასხელი, ჟირი ხსო
ყასყელი, ყანსხათელი,
ყერილიღელი, სოიღ სთესღელი ს
ჟიჟასანსელი ხნარაყი-
ოიოქოინ:

ყასყას – ღაჟანსეჟი ყამ

ანუ „ასლის გადაღება“ გადატანითი აზრით: უცხო-ენოვანი სიტყვისა ან ფრაზის მსგავსის ავება მშობლიური ენის მასა-ლით.

კანონი ზოგადი განათლების შესახებ - აწესრიგებს საქართველოში ზოგადსაგანმანათლებლო საქმიანობის განხორციე-ლების პირობებს, ზოგადი განათლების მართვისა და დაფინანსების პრინციპებსა და წესს, ადგენს ყველა ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების სტატუსს, მათი დაფუძნების, საქმიანობის, რეორგანიზაციის, ლიკვიდაციისა და აკრე-დიტაციის წესს, ავრეოთვე ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების მასწავ-ლებელთა საქმიანობის წარმართვის პირობებსა და წესებს. კანონი მიღებულია საქართველოს პარლამენტის მიერ 2005 წლის 8 აპრილს.

კუთხააქაქანგუქ ცოტქაბჟ კამ აქინუ ჟოიუჟ` ქეკქიამ «ყათძენახანოამ», ქიქსა-ქერასკან ქამასოთქ` სოთარაქეკოი რაოქ კამ აროთახაქოთქოქანს იმანს დსქ კათოიკოამ მაქენსქ ქეკქი სქოქოქ:

ორენჟ ჯასრაცოტოქ-ჟესს **სსსსს** - ჴარკაქიოროამ ქ ჴრასოთანოამ ხანრა-კქოქასკან ცოტოინსოქოქან ქრასკანასკმანს აქამანს-ნსერქ, ხანრასკქოქოქანს კათოქარმანს ს ქინანსა-ქიოქამანს სქეკქონსქენს იო კანსონსსერქ, სახმანოამ როქოქოქ ხანრასკქოქასკან ხასოთოთქოქონსსერქ კარკაქქდასკქ, იქრანგ სოთექმანს, ცოტოინსოქოქანს, ქქერასკაქამს-კქერამანს, ქოქბარმანს, ქიგენკაქიოქრამანს ს ხაქამს-ოთარმაცქრამანს, ქინჯაქს იმანს ხანრასკქოქასკან ხასოთოთქოქონსსერქ იოსოიქიქსსერქ ცოტოინსოქოქონსქ ქარქქოქოქ აქამანს-ნსერქ ს კანსონსსერქ: ოქენსქნს ქნქოქონსქქ ქ ჴრასოთანსქ

კეთებით სწავლება - ანუ პრაქტიკის მეთოდის გამოყენების დროს ხდება ზუსტი ინსტრუქციის მიწოდება ექსპერიმენტის ან სიმულაციისთვის და არა ინფორმაციის მიწოდება. იგი მიზნად ისახავს, რომ მოსწავლეებმა შეასრულონ ისეთი ქმედებები, რომელიც ხელს უწყობს ცოდნის ან ჩვევის ფორმირებას. პრაქტიკის დროს მასწავლებელი აქტიურად იყენებს გამოხმაურებას (უკუკავშირს), რაც ხელს უწყობს იმას, რომ მოსწავლის პრაქტიკა იყოს აზრიანი და მან მართლაც გააცნობიეროს ის, რასაც აკეთებს და არა ავტომატურად (მექანიკურად) გაიმეოროს.

კომპეტენცია - კონკრეტული ამოცანის შესრულებისათვის საჭირო უნარი. იგი მოიცავს უნარების, ცოდნისა და ქცევის ერთობლიობას.

ქორიკოვარანის კოლმეგ 2005
ქპასკანის ააქრქი 8-ქინ:

ԱՆՏԼՈՎ ՈՒՏՈՒՑՄԱՆ ԿԱՏ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ՄԵԹՈՂ – Տქյալ մեթոդի կիրառման ժամանակ տեղի է ունենում ճշգրիտ հրահանգի մատուցում փորձի կամ նմանակման համար և ոչ թե՛ ուղղակի տեղեկության մատուցում: Դրա նպատակն է, որ աշակերտները կատարեն այնպիսի գործողություններ, որոնք օժանդակում են գիտելիքի կամ հմտության ձևավորմանը: Փորձի ժամանակ ուսուցիչն ակտիվորեն օգտագործում է արձագանքը (հետադարձ կապը), ինչն օժանդակում է նրան, որ աշակերտի փորձը լինի իմաստավոր, և նա իսկապես իմաստավորի այն, ինչ անում է, և ոչ թե ինքնաբերաբար (մեխանիկորեն) կրկնի:

ԻՐԱՎԱՍՈՒԹՅՈՒՆ – Կոնկրետ խնդրի կատարման համար անհրաժեշտ ունակություն: Այն ներառում է հմտությունների, գիտելիքների և վարքագծի

კვლევა - აქტიური, შრომატევადი, სისტემატური შესწავლის პროცესი, რომელიც მიზნად ისახავს რაიმე იდეის მხარდაჭერისა და უარყოფისათვის აუცილებელი ფაქტების დადგენას, ახსნას და ამის საფუძველზე დასკვნების გამოტანას.

კითხვების დასმა **გაკვეთილზე** - გაკვეთილის მნიშვნელოვანი ნაწილია. მასწავლებელი კითხვების დასმით არკვევს, თუ როგორ გაიგეს მოსწავლეებმა გაკვეთილი, ხელმეორედ არის ის ასახსნელი თუ არა. ამდენად, აუცილებელია, რომ მასწავლებელი ფლობდეს კითხვების დასმის სხვადასხვა ტექნიკას.

კითხვების ტიპები - ძირითადი კლასიფიცირებისას ფორმის მიხედვით გამოყოფენ **ღია** და **დახურულ** კითხვებს. ღია კითხვის ტექსტში არ არის მოცემული პასუხების არჩე-

მჩასნიოქონს:

ՀԵՏԱՃՈՏԻՑՅՈՒՆ – Ակտիվ, աշխատատար, համակարգված ուսումնասիրության գործընթաց, որը նպատակադրում է որևէ գաղափարի აջակցության և ժխտման համար անհրաժեշտ է փաստերի որոշում, բացատրություն և դրա հիման վրա եզրակացություններ անելը:

ՀԱՐՑՈՒ ԱՈՍՃԱԴՐՈՒՄԸ ԴԱՄԻ ԺԱՄԱՆԱԿ – Դասի կարևոր մասն է: Ուսուցիչը հարցերի առաջադրմամբ պարզում է, թե ինչպես են աշակերտները հասկացել դասը, արդյոք այն նորից անհրաժեշտ է բացատրել, թե՛ ոչ: Այսպիսով, անհրաժեշտ է, որ ուսուցիչը տիրապետի հարցերի առաջադրման տարբեր տեխնիկաների:

ՀԱՐՑՈՒ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ – Հիմնական դասակարգման ժամանակ ըստ ձևի առանձնացնում են **բաց** և **փակ** հարցեր: Բաց հարցի տեքստում չի տրված պատասխանների ընտրու-

ვანი და მოპასუხეს ეძლევა სრული თავისუფლება იმაში, თუ რას უპასუხებს. ღია კითხვის მაგალითი: *ვინ არის ნაწარმოების მთავარი პერსონაჟი? რატომ ფიქრობთ ასე?* აქ მოპასუხებ თავისი საკუთარი სიტყვებით უნდა განმარტოს მიზეზი, გამოთქვას მოსაზრება, ან დაასახელოს ფაქტი. დახურული კითხვის ტექსტში კი წინასწარ არის მოცემული პასუხების არჩევანი და მან მხოლოდ ერთი სწორი პასუხი უნდა შეარჩიოს.

კლასის მართვის სტრატეგიები ტერმინი „კლასის მართვა“ აღწერს პროცესს, რომელიც მიზნად ისახავს გაკვეთილების შეფერხებების გარეშე წარმართვას. ეს ასევე გულისხმობს მოსწავლის ხელისშემშლელი ქცევების პრევენციას. კლასის მართვის სტრატეგიებში შედის **გაკვეთილის დაგეგმვა, მოსწავლეთა ორგანიზება,**

საქონი, ს აყათასაქანთი სირქი ს ქრქ აცა-თიქონი სქნ ხარცნი, ზე სნკ სყათასაქანსი: წაც ხარცისი სიქნასქ` «ნიქ ს სთქდაცორბიქან ცქსაქორ ხქრთრ»: «წნქ ს სქ აქყას სქრბთ»: სქსთქ აყათასაქანთქ სექასქან სთაქქრქ აქსთქ ს წაცსთრქ აყათდათქ, ართახაქთქ სქრბქქ, სქან ანქანსქ ქასთქ: წასქ ქასქ ხარცისი სქსთთქ სსქასაქს სრქსდ ს აყათასაქანსქრქ სწსთრქ მქასქ მსქ დქკთ აყათასაქანს:

წასარასქ წასაყარასქ იასყარისი-ჭიქისსქ – «წასარასქ სქთაქართქ» სქრქსქრ სსქარაქრთქ ს ცორბქსაქ, ოქრ სსქასქთქ ს ოასქრქ ქართქ ათასქ სთქქწთქთსქრქ: სქნ სას სსქათქრთქ ს აკასქრთქ სქანცართქ ქარქაქდქრქ სანსქარქქქქ: წასა-ქანსქ სქთაქარქანს ოასქარქრქრქრქრქ სსქართქ სსქ` ოასქ

დროის ორგანიზება და ა. შ.

კოგნიტური - შემეცნე-
ბითი.

კოგნიცია - შემეცნება, ინფორმაციის გადამუშავების სხვადასხვა ოპერაცი-ათა ერთობლიობა, დაწყებული ინფორმაციის მიღებით და დასრულებული მისი გადამუშავებით.

კომპეტენცია კონკრეტული ამოცანის შესრულებისათვის საჭირო უნარი. იგი მოიცავს უნარების, ცოდნისა და ქცევის ერთობლიობას.

კომუნიკაცია - აღამიანებს შორის ვერბალური (სიტყვიერი) და არავერბალური სიმბოლოების საშუალებით აზრების, გრძნობების, დამოკიდებულებების და იდეების ურთიერთგაცვლა.

კონსტრუქტივიზმი, **კონსტრუქტივისტული მიდგომა** -

აქსანსაქირომ, აჯა-
კერტონერქ კაყმასკერაქომ,
ქამანასქი კაყმას-კერაქომ
ს აქს:

ყიფსსუფს -
ჯანსაჯიქსანს:

ყიფსსფს - ჯანსაჯომ,
სთქსკასქიქსქსანს ქსერა-
მჯასქსანს სთარქსერ
ყორბიქიქსქსანსქსქს მქსას-
ნიქსქსქს` სქსასბ სთქს-
კასქიქსქსანს ქსნიქსანსამქს ს
ასქსარქსთასბ ქქსას
ქსერამჯასქსამქს:

ქრს-ყასქი-ქფი-ქს -
ყინსქსქსთ ქსნიქქს
ქქსასქსანსაყმანს ხამარქ
ყასხანსჯქიქს ხმთიქსქსანსქს:
სქს სქსერათომ ქს ხმთი-
ქსქსანსქსქს, ყქსთქსქსქს ს
ქსარქსაყბქს ხამარქიქსქსქს:

ჯსრქრს-ყსქი-ქფი-ქს -
სქსარქ-კასნყ მქსჯს ქსერქსაქ
(ქსანსაქიქს) ს სქს ქსერქსაქ
ქსორქსორქსანსქსქსქსქს მქსიჯიქს
მთქსქსქს, ყყასყმონსქსქსქსქს,
ქსერაქსერქსონსქსქსქსქს ს
ყასქსაქსარქსქსქს ქსიქსას-
ნასქსქსანს:

ყიქსსსქი-ყსქს-ყქს-ყქს,
ყიქსსსქი-ყსქს-ყქს-ყქს

საზღვრა და შეფასება
ბდება მოსწავლესა და
მასწავლებელს შორის
ერთობლივი შეთანხმებით.
განსაკუთრებული აქცენტი
კეთდება მოსწავლის
ინტერესზე და სწავლა
უფრო ინდივიდუალიზი-
ბულია.

კონფიდენციალურობა -
იმის უზრუნველყოფა, რომ
ინფორმაცია მისაწვდომი
გახდეს მხოლოდ იმათ-
თვის, ვისთვისაც ის არის
განკუთვნილი. იგი წარმოა-
დგენს ინფორმაციის უსაფ-
რთხოების დაცვის ერთ-
ერთ ქვაკუთხედს. კონფი-
დენციალურობა არის ძირი-
თადი ეთიკური პრინციპი
მრავალი პროფესიისთვის
(მედიცინა, სამართალი,
ჟურნალისტიკა, ფსიქო-
ლოგია, სოციალური სამუ-
შაო. . .).

ცირბონსტიქიან რსორი-
ქიონრ, იქრა კსათარმან
სონაქი სახმანთონრ ს
გნსახათონრ სონიქ ს
ონსნთონ აზსკნრთი ს
ონსონგქი მქდს ხამათონ
ხამადსონიქონარქ:

სონანდნსახათონიქ ნიკ-
იქიქონი ს იქარბქონ
აზსკნრთი კახნქინ ს
სონქონრქნ სქქი სნსხათ-
კსანსაგქსბ ს:

გარსონიქონი,
სონრკონსონ-კონიქონი -
სრა საყს-ხონქონ, იქ
სონქსკსათქონ-ქონიქ
ხასანქი იქონს მქსონ
ნრანგ ხამარ, იონ ხამარ
სონ სსქსათსქსბ ს: სონ
ხანქიქსანთონ ს
სონქსკსათქონიქ სნ-
ქსონსკონიქონიქ სსქსონ-
ქონიქ სნსქონსაქარქიქ
მსქრ: გსონქონიქონიქ
ხქმსარარ ქარქსკსონ
სქქონიქ სქსკონ მსსნ-
გქიქონიქონიქიქ ხამარ
(ქქქიქონიქ, ქრსქსკიქონ-
ქონიქ, ქრსკიქონიქ,
ხონქსონიქონიქ, სონქსკ-
სკსონ აქქსათსნქ ...):

კრედიტი (ევროპული საკრედიტო სისტემა - (ECTS)

ერთეული, რომელიც ასახავს სტუდენტის მიერ საგნის ასათვისებლად შესასრულებელი სამუშაოს მოცულობას, გამოხატულს დროის ერთეულში. ECTS - ტრანსფერისა და დავროვების ევროპული საკრედიტო სისტემა (შემდგომში - ევროპული საკრედიტო სისტემა) სტუდენტზე ორიენტირებული სისტემაა. მისი დანიშნულებაა აკადემიური დატვირთვის ასახვა, რომელიც სტუდენტს ესაჭიროება სასწავლო პროგრამის მიზნების მისაღწევად.

კრიტერიუმი - პრინციპი (ნიშან-თვისება), რომლის მიხედვითაც რაიმეს აფასებენ, განსაზღვრავენ.

კრიტიკული აზროვნება - რთული სააზროვნო უნარჩვევა, რომელიც მოიცავს ერთდროულად ორ ან მეტ განსხვავებულ მოსაზრებაზე ფიქრს, სხვადასახვა მოსაზ-

ყრნის (ექვოყასკან კრეტიტაყინ ჰამასკარყ (ECTS) - შიასქორ, ორს არითაგნიომ ღ ნოსანთიქ კიოქიყ ათარკაყი კიორაგმან ჰამარკასთარქქქ აქიასთანქი ღასქაქქ` არითაჰაყთქაღ ღამანას-კი ქიასქორინსერიქ: ECTS` ქიქიასნგმან ს კიოსთასქმან სქვოყასკან კრეტიტაყინ ჰამასკარყდ (აყთიქსთ` სქვოყასკან კრეტიტაყინ ჰამასკარყ) ნოსანთიქინ კიოქინთოქქქაღ ჰამასკარყ ღ: ზრა ნაყასთასქინ ღ არითაგნიქლ ასკაქქემქიასკან ღანრარქქინქაღიქოქინრ, ორს ანჰარაქქეზთ ღ ნოსანთიქინ ნოსთინასკან ღრარქი ნაყასთასქინსერიქინ ჰასანქლი ჰამარ:

ჟაფანის - სქვერინქ (ჰასთასქიქ), ჰამადაყინ ორი, გნასჰასთიომ, სასქმანთიომ ღნ ორსქ ქან:

ქსსარუსასყას სსასოგორ-იქიქის - ღარქ მთა-ბიოქასკან ჰინთოქოქინს-კაროქოქოქინს, ორქ ნსერაოქინ ღ ქიასქამანასქ ღრქოი კამ აქქქი თარქქერ თსასსქსთი

რების გავებას, რაიმე შეხედულებების დასაბუთებას სხვადასხვა მიდგომების საფუძველზე და იმის გაცნობიერებას, რომ სხვადასხვა შეიძლება საკუთარი განსხვავებული მოსაზრება ჰქონდეს. კრიტიკულ აზროვნებას ადამიანი მიმართავს არსებული ან წარმოდგენილი მოსაზრების „ჭეშმარიტი“ ღირებულების დასადგენად. კრიტიკული აზროვნების დროს არსებითია არგუმენტების და კონტრარგუმენტების მოძიება, მთლიანი სიტუაციის გაანალიზება და, შესაბამისად, არსებული მტკიცებულებების საფუძველზე მოსაზრების შეცვლა ან ახალი მოსაზრების მიღება. კრიტიკულ აზროვნებას ასევე უწოდებენ „ლოგიკურ“ ან „ანალიტიკურ“ აზროვნებას.

კულტურათაშორისი კომპეტენცია ცოდნის,

მასაჰნ მთაბხერ, თარქერ კარბიქნერ ჰმანსაერ, ირსე კარბიქი ჰმანსაქორიამ` თარქერ მითესგიამნერი ჰმანს ქერ, ს იერ ჰმანსთაქორიამ, ირ ირბიქერ ითიქსაქს კარბიქ იონსნაქ ირ სექსასან თარქერბიქ თესასქესთერ: შარბერ ქნსაბრასასქან მთაბიბიქსანს იქ იქიმომ` გიბიბიქს იონსესაბ ქამ ინერქსაქსქაბ თესასქესთი «ბქმარბით» არბქქი ირბქმანს ჰამარ: ქნსან-ბასთასქან მთაბიბიქსან ბამანსქქასქან იქ ქასთარქსნერი ს ჰასქა-ქასთარქსნერი ჰასქას-ბიბიბქსან, ამბიბიბქსან ირასქქასქი ქსერიბიბიბქ ს, ჰამასასთასქასანსარქ, ასქას ასასგიბქსნერი ჰმანს ქერ თესასქესთერ ქიბიქსქერ ქამ იბიბ თესასქესთერ იბიბიბქსქერ: ქნსაბრასასქან მთაბიბიბიბიბქსქერ ქიბიბქსქერ სანს «თრამარქანსასქანს» ქამ «ქსერიბქასქანს» მთაბიბიბიბიბქსქერ:

შრბსქსასქიბსქს
ბრსასქსიბ-ბიბიბქს —

აგრეთვე ამზადებს პირს მიღებული კვალიფიკაციით მუშაობისათვის.

მაგისტრი - მფლობელი იმ აკადემიური ხარისხისა, რომელიც პირს აკადემიური უმაღლესი განათლების მეორე საფეხურისათვის - მაგისტრატურისათვის დადგენილი კრედიტების რაოდენობის ათვისების შედეგად ენიჭება

მასწავლებლის წიგნი - სახელმძღვანელო, რომელიც მასწავლებელს აძლევს მეთოდური ხასიათის მითითებებს და რომლის დახმარებითაც მასწავლებელი წარმართავს / განახორციელებს სწავლებას.

მატრიცა - მონაცემთა გამოსახვის ფორმა, რომელიც ძირითადად გამოიყენება ობიექტების აღსაწერად მათი ატრიბუტების მიხედვით. ვიზუალურად მას აქვს ცხრილის სახე, რომლის თითოეული სვეტი შეესაბამება ობიექტის ცალ-

ხსთაგითოილი აყათრასათიამ, ხნჯახუ ნას ანაბინ აყათრასათიამ ლ სათახაბ ირასაქორამაქ აჯახასელთ:

შაფხსონს - ასუნ ასაქუნქასასან ასათქდან ინსეგთ, ირნ ანაბინ ჯნორქქონ ლ ქარბრახთქუნ ქრქორქასან სერქორქ ასათქდანქ` მანაქასთრათორაქუი ხამარ ასახანსქაბ ქრელქისონსერქ ქანასქრ ქორახსუნსელთ არქუნსქონს:

ინსონს-გორქ - ინლესგოქ, ირნ იოსოცქინ თაქის ლ მსქორქასან ქნოქქი გოცონსნერ, ს ირქი ოცნოქქამქ იოსოცქიჯქ ქარონ ლ / ქრასქანახსონს ლ იოსოცონსქ:

შასრჩას - სქასუნსერქ ართახთქონსან ბს, ირქ ხქმნასქანონს ოცთახორბქონს ლ ოქსელსონსერნ ქსთ ხქნსგ ხასთქანქუნსერქ ნსქარახერსელთ ხამარ: ართახქინქე ასუნ იონქი ასქონსასქქ თსსე, ირქ ქორახქანსქორ ასქონსასქრ

კეულ ატრიბუტს, ხოლო სტრიქონები – ამ ატრიბუტების მნიშვნელობებს სხვადასხვა ობიექტებისათვის.

მენტორი სპეციალურად მომზადებული მასწავლებელი, რომელსაც შეუძლია დაეხმაროს: მასწავლებლის მომზადებაში ჩართულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებს სასკოლო პრაქტიკის კურსების წარმართვაში; გამოსაცდელ პერიოდში მომუშავე ინსტრუქტორებს პრაქტიკული პედაგოგიური ჩვევების ჩამოყალიბებასა და მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრში წარსადგენი რეკომენდაციების მოპოვებაში; სხვა მასწავლებლებს პროფესიულ განვითარებაში.

მიზნობრივი ჯგუფი ადამიანთა ჯგუფი, რომელიც გარკვეული კრიტერიუმების მიხედვით არის შერჩეული. მაგალითად,

ხამაყასათაქანნიმ ღ ათარკაქი ირიჯაქი ხასიქანიქი, ჩისკ თიიერღ` თარქერ ოქესისნერი აყა ხასიქანიქი არძენერიხ:

შესანი – ჯათილყათარასთ-ქად იუსიღიჯ, ირღკარიიღ ღ ოღნელ` იუსიღიჯნერიყათ-რასთამან გორღნქაღი მნღ ნერღრადქადქარბრაღიქს იუსიღნასქან ხასთათი-ქიინნერიხ` იყრიიღი ყრასტიქაქი იასღნქაღ-ნერი ანღსღაღმან, ქიორბაღიღანღ ანღსთღ ხრახანღიჯნერი გორბნასქან მანსღადარბასქან ხსთიქიინნერი ბსადიორ-მანს იუსიღიჯნერი მასნაღიოსქან ვარღაღ-მანს კნსთიინს ნერღკა-ყაღქელიქ ღერაქადიორი-ქიინნერი ბნექქერიმან, აყ იუსიღიჯნერიხ` მასნაღი-ოსქან ვარღაღმან ხარღიღ:

სოუსაყაღი (ბერიღაღი) **ბიბი** – შარღქანღ ჯიღმღ, ირღ ირიჯაქი ჯაქანსიჯნერი ხამაბაყს ღ რსთიღად: ორიხას` ნაქაადბი იღყიღ

მონაცემთა სტრუქტურული ერთობლიობა, რომლის დანიშნულებაცაა მონაცემთა შენახვა, მოდიფი-ცირება და წაკითხვა. ეს ტერმინი ძირითადად უკავშირდება ელექტრონული ფორმატის მქონე მონაცემებს, რომლებიც იქმნება და ინახება კომპიუტერული სისტემების გამოყენებით. მონაცემთა ბაზის სტრუქტურა ძირითადად შეესაბამება მონაცემთა ურთიერთმიმართებას. არსებობს მონაცემთა ბაზის სხვადასხვა სტრუქტურა (მაგალითად: რელაციური, იერარქიული, ობიექტზე ორიენტირებული). მათ შორის, დღემდე ყველაზე გავრცელებულია რელაციური სტრუქტურა. ამ ტიპის მონაცემთა ბაზაში მონაცემები ინახება ცხრილების ერთობლიობის სახით, სადაც თითოეული ცხრილი შეესაბამება ერთ ობიექტს. გარდა ამისა იგი შეიცავს ე.წ. დამხმარე ცხრილებს, რომლებიც გამოსახავს

სქალსნეჩი კათოცქადქაქინ ამქოქ-ჯოქოქონ, იქი ნჯანასქონს ლ სქალსნეჩი აქახაქანქონქ, მქოქქქსკგქონქ ს ქნქქქგქონქ: სქუ თქქქქნქ ხქნსასქანქონს კაქქქონს ლ ლქსქოქნსაქინ ღსაჯაქქონსქგქოქ სქალსნეჩი ხსთ, იქონქ სსთქქქონს ლს ს აქახქქონს ლქსქოქნსაქინ ხამსაქარქჯაქინ ხამსაქარქქქი კქიქოქამქქ: სქალსნეჩი ქაქაქი კათოცქადქქ ხქნსასქანქონს ხამსაქათასქაქანქონს ლ სქალსნეჩი ქქქქხარაქქქქოქქანქ: ჳქოქქოქონს იქსქ სქალსნეჩი ქაქაქი სარქქქ კათოცქადქქ (ოქინასქ` იქლსთქქ, სსთქარსაქარქაქინ, იქქსქსქინ კქოქნქოქქქადქ): სქქ ქქქონს, მქინჯს ოქს ამსნქგ სარაქქადქნს ლ იქლსთქქ კათოცქადქქქ: სქუ სქაქი სქალსნეჩი ქაქაქოქონს სქალსნექქ აქახქქონს ლს აქოქოსასქსნეჩი ამქოქქოქქოქანს თსქქქქ, იქოსქქ ქოქარქანსქოქქ აქოქოსასქ ხამსაქათასქაქანქონს ლ მსქ

კავშირებს ამ ობიექტებს შორის.

მონიტორინგი - სპეციფიკური ინდიკატორების მიხედვით მონაცემების შეგროვების და გაანალიზების სისტემური პროცესი, რომელიც მიზნად ისახავს მოცემული სიტუაციის / ვითარების შესწავლის და მიღებულ შედეგებზე დაყრდნობით შესაბამის ჩარევებს.

მონოლოგი - დიალოგის საპირისპირო ფორმა. მონოლოგის არსი ის არის, რომ ერთი პიროვნება (პედაგოგი, მომხსენებელი) ხანგრძლივად საუბრობს საკითხზე, ხოლო მსმენელი (მოსწავლე) არის ინფორმაციის პასიური მიმღები. მომხსენებელი შეიძლება იყენებდეს თვალსაჩინოებას და სხვა დამატებით მასალას, მაგრამ არ ცდილობდეს მსმენელის აქტ-

ივქსიტი: წაგვი აუთ, აუთ რუტყრკიომ ზ აუაყაუ კიუკად ობანოაკ აუიუიასკნერ, ირინჟ ართაუიუიომ ზნ კაყაერნ აუი ოქსკონსერჩ მჩღს:

შირსიორი - საყეჩჩიკ სთიუიჩინსერჩ ხამადაუნ, თქყაუნსერჩ ხაყაყამან ს ქსერქიობმან სჩისთსმაყინ გირბრნჟაგ, ირღ ნაყათა-კაიერიომ ზ ხამაყა-თააჩამან მჩღამთი-ქიონსნერ` ხჩამქსერქ თქყაქ ჩრაქჩდასქჩ/ ჩრაიერიოყან იუსიუყმან ს სთაუგად არიუინჟსერჩ ქრა:

შესახიოთი - სერქჩუთა-იოყან ხაკაიერ ძსრ: შსნაჩიოთიოყან ლიოქიონს აუნ ზ, ირ მსკ ანბრ (მანსკაყარბრ, გსკიუიოიღ) სერკარ ჩიოთიომ ზ ხარგი მასჩინ, ჩსკ იონსნტიერღ (აღასკსერთრ) თსღსკასთქიო-ქიონს აყასაქღ რნოინოღ ზ: Ⴢსკიუიოიღ კაროღ ზ ოფთაგირბსღ იჩიოასტიქს ნიოქსერ ს აუქ ქრაგოიგიჯ ნიოქ, სასკაუნ გჩიორბსღ იონსნტიერჩინ ასკტიქტიონს რნოიერსღ

იურ ჩართვას ინფორმაციის გადაცემის პროცესში.

მოსწავლეზე

ორიენტირებული სწავლება

- მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლება არის განათლების მიდგომა, რომელიც ფოკუსირდება მოსწავლეების საჭიროებებზე, შესაძლებლობებზე, ინტერესებზე და სწავლის სტილზე. ეს განსხვავდება მასწავლებელზე ფოკუსირებული მიდგომისაგან, სადაც მასწავლებელს აქვს ლიდერის აქტიური როლი, ხოლო მოსწავლეს კი პასიური მიმღების როლი. მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლის დროს მოსწავლე არის აქტიური თავისი სწავლის პროცესში, ხოლო მასწავლებელი გეზის მიმართულების მიმცემი.

მოსწავლის წიგნი - სახელმძღვანელო, რომელიც განკუთვნილია მოსწავლის მიერ საგანმანათლებლო საგნობრივი პროგრამის ასათვისებლად.

მოტორული ჩვევები

თელეკიოქსან ქიქსანგმან გიბრნქაგქ მნე:

ԱՇԱԿԵՐՏԻՆ ԿՈՂՍՈՐՈՇՎԱՏ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄ – Մանկավարժական մոտեցում, որն ուսումնական գործընթացի կենտրոնում է դնում աշակերտի կարիքները, հնարավորությունները, շահերը և ուսանման ոճը: Այն տարբերվում է ուսուցչին կողմնորոշված մոտեցումից, որտեղ ուսուցիչն ունի առաջնորդի ակտիվ դեր, իսկ աշակերտը՝ պասսիվ ընդունողի դեր: Աշակերտին կողմնորոշված ուսուցման ժամանակ աշակերտն ակտիվ է՝ սովորելու գործընթացում, իսկ ուսուցիչը՝ տալիս է կողմնորոշվելու ուղղությունը:

ԱՇԱԿԵՐՏԻ ԳԻՐԳ – Ձեռնարկ, որը նախատեսված է աշակերտի կողմից կրթական առարկայական ծրագրի յուրացման համար:

ՄՈՏՈՐԱՅԻՆ

მოდრაობის ჩვევები (მაგალითად, ველოსიპედიო სიარული, ღილის, თასმების შეკვრა, ცურვა და ა. შ.).

ორმაგი კითხვები - როდესაც ერთდროულად ხდება ორი ან მეტი კითხვის დასმა, რესპონდენტს ექმნება პრობლემები. მან არ იცის, თუ რომელ კითხვას უპასუხოს. შესაძლოა მან უპასუხობს მხოლოდ იმ კითხვას, რომელიც ყველაზე ნაკლებ მუქარას შეიცავს ან პასუხობს იმ კითხვას, რომელიც მისთვის მოსახერხებელია და იგნორირებას უკეთებს კითხვის სხვა ნაწილს.

პედაგოგიკა - მეცნიერება აღზრდის, სწავლისა და სწავლების მიზნების, შინაარსის, ფორმებისა და მეთოდების შესახებ, სპეციალურად ორგანიზებული მიზანმიმართული და სისტემატური ქმედებების შესახებ, რომლებიც ორიენტირებულია პიროვნების ჩამოყალიბებაზე. პედაგოგიკა იკვლევს აღზრდის

ჯსონიზმი - ზარქმან ხმთოქონინტერ (ოქინასკ, ხნბანქიქ თნეჯარქქქ, კიდასქქ, კიქკაქიქქქქ კიდასქქ, ქიქქ ს აქქ):

ყრყსაყრ ჯარზნ - ტრქ მქარქმანასქ ტრქი კამ აქქქქ ხარქტრ ზნ თაქქ, ხარქქქქქ მთი ქინქქინტრ ზნ ათაჯანთი: სა ჯქქთქ, ზტ იქ ხარქქინ აყათაა-ქანქ: ჯნარაქქიქ ჟ ნა აყათააქანქ მქაქნ აქნ ხარქქინ, იქნ ამნქქყ აყასაა აყაქინაქქქ ჟ აყარქინასქიქ კამ აყათააქანთიქ ჟ აქნ ხარქქინ, იქნ იქნ ხარქმარ ჟ, ს ანთნთიქ ჟ ხარქქქ მქიქს მასურ:

შასყაყარქინიზმი - ჳქითი-ქქინს იყასთქარასქიქქანს, იოსანმანს ს იოსიქმანს ნაყათასქნქქქ, რქქანთაქქიქქანს, დასქქქ ს მქქქიქქქქ, ხათიქქ კაქამასქქქაქქაქქ ნაყა-თასქათიქქაქქ ს ხამასქარქაქქაქქ კიქქქიქქინს-ქქქ მასქინ, იქიქქ კიქქმთიქქაქქაქქ სნ ანდასა-ქიქიქქანს დასაქქიქმანსურ:

შეთანხმებით), სასწავლო წლის განმავლობაში გამო-საყენებელი სახელმძღვა-ნელოების შერჩევა, სამეუ-რვეო საბჭოში წარმომად-გენლების მივლენა და ა.შ.

პიაჟე - შვეიცარიელ ფსიქო-ლოგ უან პიაჟეს (1896-1980) თეორიის ამოსავალს წარმოადგენს მოსაზრება იმის თაობაზე, რომ განვითარების პრო-ცესში ბავშვი უბრალოდ კი არ რეაგირებს გარემოს ბეგავლენაზე, არამედ აქტიურად მოქმედებს და იძენს ცოდნასა და უნარ-ჩვევებს გარემოსთან შეგუ-ების პროცესში. ბავშვის მიერ სამყაროს შემეცნება ვითარდება არა მხოლოდ ცოდნის დაგროვების თვალსაზრისით, არამედ თვისებრივად იცვლება თვით შემეცნების პროცესიც. ბავშვის მიერ აღქმული სამყარო განსხვავდება

ბრაცყი ცააწიომ ს ხასთასთიომ (ხოაყარ-ბიონსრქი ჟორქიქი ხსო ხამადაქსენამაქ), იოსომ-ნასკან თარქა რწაგეწიომ იაოთააქორბქსქჟ იასა-აქქსრქი რწორიქიონ, ხოაყარბიონსრქი ჟორ-ხოიქი ნსრქაქაგოცქი აორბიოქიომ ს აქს:

შიასქ - შქსეგარაგქი ხოაქრან ქან შიასქი (1896-1980) თსთოქაქან სქსქსთნ ს ხანქიასთიომ თსასქსთნ აქს მასქნ, იქ აარაქაგმან აქოიგსთომ სრქქასნ იქ ჟს იოქასქი არდააქანქიომ ს მქქაქაქაქი ნსრქორბო-ქაქანქ, აქ ასქიქიქორწნ აორბიომ ს, ს ქოქასქა მქქაქაქაქიწ რწთსქანასქო აორბრწაგოქი, დაქქ ს ქსრიომ აქსთსქქჟ, ხმთო-ქოქიწსრქ იო სქაროქოქი-ქოქიწსრქ: სრქქაქი სქიქაქქი დაწსაქოქოქი-ქოქიწქ აარაქანთომ ს იქ მქაქან აქსთსქან სქოქსქქი სქოქსქან ათოქიომ, აქს იქრასქაქს ქოქქქიომ ს დაწსაქოქოქაქ აორ-ბრწაგქ: სრქქაქი

მოზრდილის მიერ აღქმული სამყაროსგან. პიაუსეს მიხედვით, ინფორმაციის გადამუშავება შემეცნებითი სტრუქტურების - სქემების საშუალებით ხდება. სქემები არის ინფორმაციის მიღების, შენახვის, გარდაქმნის შინაგანად არსებული ჩარჩოები. სქემები იცვლება ბავშვის განვითარებასთან და ცოდნის დაგროვებასთან ერთად. თუ ბავშვის მიერ მიღებული ინფორმაცია შეესაბამება მის შემეცნებით სტრუქტურებს (სქემებს), მაშინ ხდება ბავშვის მიერ ამ ინფორმაციის გაგება ანუ ასიმილაცია. თუ ინფორმაცია არ შეესაბამება სქემებს, მაშინ ინფორმაციის გაგება ვერ ხერხდება.

კიოჟიჩიგ ენსაკაცად თიხეღერჟღ თარქერქიომ ლ ჟეოახასი კიოჟიჩიგ ენსაკაცად თიხეღერჟიგ: ლათ ოქადქი` თეღესათქიოქიან ქერამჯასქიომღ თეღი ლ იონენიომ ღანსაჯიოქსკან კათიოქენერი` აქსენანერი მიჯიოვი: შქსენანერი თეღესათქიოქიან ენოქიონმან, აქახელი, ქერაქიქიქელი ნერიქიოსთათქა კაქაქარნერი ლ: შქსენანერი ქიქქიქიომ ლნერიქაქი კარქაქმან ს კქიქიქქი კიოსქკმან ლთ: ლქნ ნერიქაქი კიოჟიჩიგ ათაქად თეღესქ-თქიოქიონღ ლამსაქათათქ-ქანთომ ლ სრადანსაჯიოქსკან კათიოქენერი (აქსენანერი), აქი ქამანსქ ნერიქანს აქს თეღესათქიოქიონღ ლასქანთომ ლ` ასქიქიქსენთომ, ღიქიომ: ლქნ თეღესათქიოქიონღ ქი ლამსაქათათქანთომ აქსენანერი, აქი ჟექქიომ ქი ლაჯიოქქიომ ექქიონქ თეღესათქიოქიონღ:

ინახავს თავის ნამუშევრებს. დავალების ამ ფორმას იყენებენ კეთებით სწავლების დროს. პორტფოლიო შეიძლება შეიცავდეს მოსწავლის მიერ შესრულებულ საშინაო და საკლასო დავალებებს, ჯგუფური პროექტების ანგარიშებს და ა. შ. პორტფოლიოს დანიშნულებაა, რომ მოსწავლემ თავად შეაფასოს თავისი ნაშრომები და გააცნობიეროს, თუ რა შეცდომები დაუშვა და როგორ შეიძლება მომავალში ამ შეცდომების აცილება.

პრეზენტაცია რაიმე საკითხის აუდიტორიის წინაშე საჯარო წარდგენის პროცესი. პრეზენტაცია უნდა იყოს მოკლე (არაუმეტეს 20-30 წუთისა), აზრიანი და საინტერესო. კარგად მომზადებული შინაარსის და სხვადასხვა თვალსაჩინოების გამოყენების (ფლიპჩა-

რისტიკის) გამოყენებით. მოსწავლის ან მასწავლებლის მიერ დანიშნული თემატიკის დამუშავების შედეგად. უნდა იყოს ინტერაქტიული და აკადემიკური. მოსწავლეს უნდა მიეძღოს დრო, რომელიც საკმარისია საკითხის დასაფიქრობად და კითხვების დასმის შესახებ. მოსწავლეს უნდა მიეძღოს დრო, რომელიც საკმარისია საკითხის დასაფიქრობად და კითხვების დასმის შესახებ.

ჯიჯი – მოსწავლის მიერ დანიშნული თემატიკის დამუშავების შედეგად. უნდა იყოს ინტერაქტიული და აკადემიკური. მოსწავლეს უნდა მიეძღოს დრო, რომელიც საკმარისია საკითხის დასაფიქრობად და კითხვების დასმის შესახებ.

სახელობო ან / და პროფესიული უმაღლესი განათლების მიზანია პირის მომავალი პროფესიული საქმიანობისათვის მომზადება. საქართველოში პროფესიული განათლების სახეობა: სახელობო განათლება და პროფესიული უმაღლესი განათლება. სახელობო განათლების მიღება შეიძლება ზოგადი განათლების საბაზო საფეხურის დაძლევის, ხოლო პროფესიული უმაღლესი განათლებისა - მხოლოდ სრული განათლების მიღების საფუძველზე. თავის მხრივ, სახელობო განათლება შეიძლება იყოს ფორმალური და არაფორმალური (იხილეთ სახელობო განათლება, უმაღლესი პროფესიული განათლება, ფორმალური პროფესიული განათლება და არაფორმალური პროფესიული განათლება).

ყრიბიჭვიხს

–
არხესთაგორბასკან კამ/ს
მასნაგჩთასკან კრჭოქ-ქან
ნაყათასკნ ლ ანბჩინ ხესთაგა
მასნაგჩთასკან
გორბონსესოქან ხამარ
აყათრასთესქ:
ქრასთანთომ მასნა-
გჩთასკან კრჭოქან
თესასკნესრნ სნ` არხესთა-
გორბასკან კრჭოქოქონ ს
მასნაგჩთასკან რარბრა-
გოქან კრჭოქოქონ:
არხესთაგორბასკან
კრჭოქოქონ კარესქ ლ სთანაქ
რნჩხანთორ კრჭოქან
ხჩმნასკან` რაგაქინ
ასთიბანრ, აქართესქო, ჩსქ
რარბრა-გოქან
მასნაგჩთასკან
კრჭოქოქონრ` მჩაქნ ქჩქ
კრჭოქოქონ სთანაქო ხჩმან
ქრა: ჩრ ხესოქინ,
არხესთაგორბასკან
კრჭოქოქონრ კაროქ ლ ქჩნქ
ჭორმალ ს ნჯ ჭორმალ (თეს`
არხესთაგორბასკან
კრჭოქოქონ, რარბრაგოქან
მასნაგჩთასკან კრჭოქ-
ოქონ, ჭორმალ მასნაგჩთა-
სკან კრჭოქოქონ ს ნჯ-ჭორმალ

პროფესიული ცოდნა, უნარ-ჩვევები და კომპეტენციები, რომლებსაც უნდა ფლობდეს კონკრეტული პროფესიის წარმომადგენელი;

პროფესიული სტუდენტი პირი, რომელიც სწავლობს სახელობო საგანმანათლებლო პროგრამით; პროფესიული სწავლების ცენტრი / პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულება – საჯარო ან კერძო სამართლის სამეწარმეო ან არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი, რომელიც ახორციელებს სახელობო საგანმანათლებლო პროგრამებს.

„რატომ კითხვები“ პირად საკითხებზე საუბრისას „რატომ კითხვის“ დასმა გარკვეულ სირთულეებს იწვევს. იგი მოითხოვს რესპონდენტისაგან საკუთარი ქცევის ანალიზს. ხშირად ადამიანებს უჭირთ

სახმანსა და ხს აყნ მასნააფიტასკან აფიტელქუნერე, ფმთოქოუნსნერნ თო საროთოქოუნსნერე, თოინჰ აესთე ე თინსნა სთნსრესთ მასნააფითოქოუნსნერესკაფოიქე:

შასსაფისაფას თისასოი – ანა, თრე თოქოთოთ ე არხესთაფოთბასკან კრესკან ბრეფოქ: არხესთაფოთბასკან თოსოცმანს კესთოთინ / მასნააფიტასკან კრესკან ხასთათოქოუნ` ხანრე-ქინსკამ მასნააქოთრ ქრეაქოთნჰქ ბესნარესკა-თქრესკანს კამ ჯახოქოჰ ჯესთააქნოთო (თჯათსთრეაქინ) ქრეაქრესნესკანს ანა, თრინ ქრესკანსაგნოთ ე არხესთაფოთბასკან კრესკანს ბრეაფრე:

«**ჩსბოი ჯარგერ**» – ანაბნესკანს ხარგრექ მასქინ ქოთსელქა` «ქინჯოთ ხარგრე» თაქრე თოთჯესქი რეაროქოთოუნსნერ ე ხაროცოთ: აქინ ხარგრექოქე აქახანჯოთ ე სესქესკანს ქარექი ქესრქოთოქოთინ: შარექეს

მზრუნველობას მოკლებულ ბავშვთა შვილობილად (ბავშვის დროებით მიმღებ ოჯახში განთავსება) აყვანის პროცესის კოორდინაციას, შესაბამისი ბანკის წარმოებას და სამინისტროსთან პერიოდულ ანგარიშგებას.

როლური თამაში (სიმულაციური სიტუაცია)
სასწავლო დანიშნულების თამაში, რომელიც მიმართულია რომელიმე უნარ-ჩვევის განვითარებაზე. როლური თამაშის პროცესი წარმოადგენს ადამიანთა ჯგუფის მიერ ამა თუ იმ სიტუაციის მოდელირებას.

სააზროვნო უნარ-ჩვევები
უნარ-ჩვევის ერთ-ერთი სახეობა. სააზროვნო უნარ-ჩვევები ადამიანის შემეცნების მნიშვნელოვანი ნაწილია. განასხვავებენ მარტივ და რთულ შემეცნებით

ფორბათიკონსერ` ორენატიონ-ქამაქ სახმანქად კარგი: საყახილიმ ღ ირღეგრმან, ირქ ს ბნოღნქრქ ქანამქიგ ვიურქ ზრქქანქრქ ქანამათარქიქან (ზრქქაქი ქამანასკაქიქრ თრქაქიქრქიმ ქანამათარქნსთანქიქრქიმ) ქლრქნქლი ვიქრქრქაქი ხამასკარქვიმქ, ხამაყათასქანქრანსქი ქარქიმქ ს ნაქარარქიქანქრ აყარქერასკან ვქსიქვქნქრქ ხანქნოქმქ:

ჯერჯიქ ისარ
(სქმოქყაგქინ ქრასქქრასქ) –
ღისოქმან-ქან
ნაყათასქნქრქიქ ქაღ, ირქ მქითქად ღ ირქს ღსოქიქონ-ქაროქოქიქან ვარქვასკან: ჯერქრქიქ ქაღქ ვიქრქრქაგქრ ხან-ღქისანოქმ ღ მარქკანსქ ქამქი კოქმქიგ აქს კამ აქს ქრასქქრასქი მოქქლასქიქრქიმ:

შსაშოქრას
ქსსოქრქოქრქსქრ **სქ**
ყაროქოქიქონ –
ქსოქიქონ-ქაროქოქიქონ-ქნქრქ თქსასქნქრქიგ მქსქ ღ: შოქბოქასკან ღსოქიქონქნქრქ ს კაროქოქ-

ველობის მიერ არჩეული 1 წარმომადგენლისაგან. მასში წარმომადგენლის წარგზავნის უფლება აქვს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს სათათბირო ხმის უფლებით. სამეურვეო საბჭოს ფუნქციებია: სკოლის დირექტორის არჩევა, დირექციის წარმოდგენილი ბიუჯეტის დამტკიცება, დირექციის მიერ ფინანსებისა და სასკოლო ქონების განკარგვის კონტროლი, სკოლის შინაგანაწესის დამტკიცება და სხვ. (იხ. კანონი ზოგადი განათლების შესახებ, თავი VII).

სასკოლო სახელმძღვანელო ეროვნული სასწავლო გეგმის, მასში შემავალი საგნობრივი პროგრამის (საგნობრივი სტანდარტისა და პროგრამის შინაარსის) მიხედვით შედგენილი წიგნი, რომელიც განკუთვნილია ეროვნულ სასწავლო

აჯასკერისნიერი ჩინასკა-თაქარმან კიოქიჯ რსთრქად 1 ნსრქა-ჯაგვიცხიჯ: ჭოიხიოიქ ნსრქაჯაგვიცხიჯ აყათქი-რასქლიო ირადქინქ ინიქ ჴრასთანიქ კრქოქოქანი ნი გქითოქოქანი ნაქარაროქოქინქ` ჭოიხიოქასქასქანი დაქანი ირადქინქოქ: ჴიოქარადქინსრქი ჭოიხიოქი გიოქათოქოქინსრქი ნს` იყიოქი სნიოქნი რსთრქლქ, სნიოქინოქოქანი ნსრქაჯაგრად ქიოქქი ხასთასთიოქნი, სნიოქინოქოქანი კიოქიჯ ჴინსანიქნიქი ნი იყიოქასქანი გიოქი სნიოქინმანი ხსქიოქიოქოქინქ, იყიოქი ნსრქინ კანინსნიქი ხასთასთიოქნი ნი აქნი: (სქ`ს` ოქნიქ ხანრასქოქოქოქანი მასქინ, გქიოქი VII):

ქოიოქასქანი რასქასქანი – ჸათ აქქაქინ იოქოქინსქანი აქსნიქ, სრანოქმ ნსრათქად ათარქაქასქანი ღრადქი (ათარქაქასქანი ჯაქიოქიქქი ნი ღრადქი რქოქანიოქოქოქანი) კადქქად გქიოქ, იოქ ნაქარათსქად ჸ აქქაქინ იოქოქინსქანი აქსნიოქ

მიღწევების (უნარ-ჩვევებისა და ცოდნის) ჩამონათვალს, რომელთაც მოსწავლე უნდა ფლობდეს ყოველი ეტაპის დამთავრებისას, ამ უნარ-ჩვევებისა და ცოდნის შეძენის საშუალებების აღწერას.

სასწავლო დავალება - სასწავლო პროცესში მიცემული ინსტრუქცია, რომელიც უნდა შეასრულოს მოსწავლემ. დავალებას განასხვავებენ შესრულების ხანგრძლივობის, ფორმის და შესრულების ადგილის მიხედვით.

სასწავლო მიზანი - მოსწავლის / სტუდენტის მიერ სწავლით შესაძენი წინასწარ განსაზღვრული შედეგი, ახალი გამოცდილება.

სასწავლო შედეგი - ინფორმაციის, უნარ-ჩვევების, ღირებულებებისა და დამოკიდებულებების ერთობლიობა, რომელსაც მოსწავლეები იძენენ სწავ-

ბნოქცნ-რიონსერი (ხსთიოქიონს-კარიოიოქიონსსერი ს გიტსეიქსსერი) ვანსკე, ირინგ ავასკერიტრ აესოქ ე სიქრასესთი ქიორასანქიორ ქიოქს აქაროსეიქს, აიქ ხსთიოქიონს-კარიოიოქიონსსერი ს გიტსეიქსი ბნოქცნერიანსსკარას-გერიოქიონს:

იქსიონსსასას
სიონსასას - ისთიონსან გირბრსასგონს სირქასბ ათასგაიქრასსქ, ირქ აესოქ ე კასთარქი ავასკერიტრ: სთასგაიქრასსქრ სთარქერიასკიონს სს` რასთ კასთარქმანს სთიოქიონს, ბსი ს კასთარქმანს სსეიქ:

იქსიონსსასას სოონსას - სავასკერიტი / იონსანოქი კიოქსიქ სთქირეიქიქ ბნოქცნერიქსიქს ნასიასესს სასხმანსქასბ არქიონსსქ, სირ ქიორბ:

იქსიონსსასას სოონსას - სსეიქსკასთქიოქიონს, ხსთიოქიონს-კარიოიოქიონსსერი, არქცქსსერი იონს ქერიასქერიონსქსსერი ასქიოქიონს, ირინს ავასკერიტონსერი

ლის პროცესში. მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ ის, თუ რა ისწავლა მოსწავლემ, არამედ ცოდნის ხარისხიც: როგორ ისწავლა და როგორ შეუძლია მოსწავლეს ამ ცოდნის გამოყენება ცხოვრებაში. სასწავლო შედეგები განისაზღვრება საგანმანათლებლო პროცესის ნებისმიერი მონაკვეთისთვის (გაკვეთილი, კვირა, ტრიმესტრი, სასწავლო წელი, ზოგადი / უმაღლესი განათლების საფეხური თუ სხვა).

სახელობო განათლება - პროფესიული განათლების სახე, რომლის მიღებაც შეიძლება ზოგადი განათლების საბაზო საფეხურის დასრულების შემდეგ და რომლის მიზანია სერტიფიცირებული სპეციალისტის მომზადება. სახელობო განათლების მიღება შეიძლება ზოგადი განათლების საბაზო საფეხურის დაძლევის შემდეგ.

სთანოიმ ხნ იოსიმნა-
თიოქანს ციბრნქაგნიმ:
ყარსორ ზ იჯ მქაჟს აჟს, ზხ
ქსჯ ზ სიქორელ აჯასქერორ,
აჟს ცქისელქსნერი ირასქ
ქსჯაქს სიქორეს ს ქსჯაქს
ქარიოქ ზ აჯასქერორ
ქჟანქნიმ ქქირანელ აჟქ
ცქისელქქრ: იოსიმნასქან
არქიოსქსნერი სსაქმან-ქნიმ
ხნ იოსიმნასქან
ციბრნქაგქ განსქაგაბ
ხასიქაბქი ხასარ (იქას,
ჯაქაქ, ზთამაქასქ,
იოსიმნასქან სთარქ,
რნქიანსორ / ქარბქაგნიქ
ქრქოქჟან ასთქდან ქამ
აჟქ):

**არჯხსსაქორაქას ყრბი-
ბიბიხ** - შასანაქისასქან
ქრქოქჟან სთასქ, ირქ
ქარელქ ზ სთანასქ რნქიანსორ
ქრქოქჟან ქაქაქინ`
ხქმნასქან, ასთქდანს
აქარსელქიქს ხსთი ს ირქ
ნაქასთასქს ზ აქასორასთელ
ხასქასთა-ცქქაბ
მასანაქეს:
არქესთაქორასქან ქრქო-
ქიოსნ ქარელქ ზ სთანასქ
ხანქრასქრქოქჟან ქა-ქაქინ`

სერტიფიკატი - ეძლევა პედაგოგს კვალიფიკაციის დადასტურების მიზნით.

სერტიფიცირება - მასწავლებლის პროფესიული მომზადებისა და განვითარების ახალ სტემაში ცენტრალური ადგილი უჭირავს **ეროვნულ სასერტიფიკაციო გამოცდებს**. მასწავლებლობის მსურველმა, შესაბამისი უმაღლესი განათლების მიღებისა და სკოლაში ერთი წლის მუშაობის შემდეგ უნდა ჩააბაროს ეროვნული სასერტიფიკაციო გამოცდა, რომლის წარმატებით დაძლევის შემთხვევაში, ის მოიპოვებს მასწავლებლობის უფლებას. ეროვნულ სასერტიფიკაციო გამოცდაზე გასვლა მასწავლებლობის მსურველთათვის სავალდებულო იქნება მხოლოდ ერთხელ.

გიმნასიან, ასოტი-დანს აქარატელიც ხეთო:

ՀԱՎԱՏՏԱԳԻՐ – Տրվում է մանկավարժին՝ մանկավարժի որակավորումը հաստատելու նպատակով:

ՀԱՎԱՏՏԱԳՐՈՒՄ – Ուսուցիչների մասնագիտական պատրաստման և զարգացման նոր սխեմայի մեղկենտրոնական տեղ են զբաղեցնում **ազգային սերտիֆիկացման՝ հավաստագրման, քննություն-ները**: Նրանք, ովքեր հետաքրքրված են ուսուցիչ դառնալով, համապատասխան բարձրագույն կրթություն ստանալուց և մեկ տարի դպրոցում աշխատելուց հետո, պետք է հանձնեն **ազգային սերտիֆիկացման՝ հավաստագրման, քննություն**, որը հաջող հաղթահարելու դեպքում, կստանան որպես **ուսուցիչ աշխատելու իրավունք**: Ուսուցիչ դառնալ ցանկացող **սերտիֆիկացման Ազգային քննությունը** պարտադիր

სილაბუსი სასწავლო კურსის პროგრამა. მასში მოცემულია კურსის სათაური, სწავლების საფეხური, მიზანი და ამოცანები, სწავლების ფორმატი (სწავლების მეთოდი), კურსის საათობრივად განერილი შინაარსობრივი გეგმა გამოყენებული სახელმძღვანელოების გვერდების ან სხვა რესურსების დეტალური მითითებით, ასევე კურსის შეფასების პრინციპები (შუალედური, შემაჯამებელი, განმსაზღვრელი და სხვა), მოსალოდნელი შედეგები, კერძოდ, იმ ცოდნისა და უნარჩვევების ჩამონათვალი, რომელსაც უზრუნველყოფს კურსის დასრულება.

სინთეზი სააზროვნო უნარ-ჩვევა, რომელიც ანალიზის სანინაალმდეგო პროცესს წარმოადგენს. სინთეზი გულისხმობს ცალ-

კერაოდ მჩაჲს მსკ ანკამ აესჲ ჲ ხანდნჲ:

სქლსწონს – ჲრქასკან რსთონსკან ღრსკჲრ: სრანთონ თრქად ჲ რასრწსსკჲ ანქსანთონრ, რსთონსკან მსკსარქოსკრ, ნკსსთსკს ნო ჲნქჲრწსრ, რსთონსკან დსსკსკჲრ (რსსსკსანთონსკან მსწონქრ), რასრწსსკჲ` ღსმწრქდ ხსკქსკრქსკდ, რქდსანთსკსკჲს აქსკსრ` ოკთსკფრქდსკდ რსსსკფრქრქ ჲღრქკსკმ აქლ ნსთონრს-ნსრქ მსწრსმსწს მსთონსწკმსკ, ჲნკსკს ნსს რსსრწსსკჲ კნსსსსკ-მსწს სკკქონსწსრქ (მჩკსსკსკსკ, სსმჩთქქკ, ნრქთქო ს აქს), ასკსკსკქდო არქონსწსრქ, მსსწსკქორსსკს, აქს კჲთს-ქრწსრქ ს ხსთონქონსკსკრქოქონსწსრქ გონ-გსკრ, ჲნკრ კსსსსსკქჲ რსსრწსსკგს სკქსრთსქრ:

სქლსწონს – სთსდთოსკსკან ხსთონქონსკსკრქოქონს, ნრქ ხსწსქსსწონს ჲ ქსრქონსკქონსკან ხსკსსკქრ კორდ-

სოციალური (კოოპერატიული და თანამშრომლობითი) სწავლება სოციალური მეთოდის გამოყენების დროს ხდება მოსწავლეთა დაჯგუფება. იგი მიზნად ისახავს მოსწავლეების ჩართვას თანამშრომლობაში, ერთობლივ ძალისხმევას დავალებების შესასრულებლად.

სოციალური უნარ-ჩვევები - იმ უნარ-ჩვევათა კრებული, რომლებიც უზრუნველყოფს ადამიანთა თანაარსებობას. სოციალური უნარ-ჩვევების განვითარებას საფუძვლად უდევს სოციალური შემეცნება. ეს არის ადამიანის ცოდნა მეორე ადამიანის ან ადამიანთა ჯგუფის აზრების, გრძნობების და განზრახვების შესახებ.

სწავლების მეთოდები სწავლების მეთოდი არის მასალის მიწოდების სისტემატური გეგმა, გზა, ტექნიკა.

ლიბმანერ:

სიგნალაყას (ყიიიერასიყ
ხყ ჯასყიიოსყყსყს)
იჩსიიჩიჩს - სიიყა-ლასან მსიიიიი კიჩრათმან შამანასკ კასთარქიომ გ აჯასკერისნერი ქაქა-ქიიიომ: სიქ ნაყასოქ იისი აჯასკერისნერი ნერყრა-ქიომ
ხამაყიიბასკვიქიქიან მსი, ხამასთელ ჯანქნერი ყიიბაიქიიომ ათაჯაიქრანქნერი კასთარმან ხამარ:

სიგნალაყას ჯსიიიიიიი-ყარიიიიიიიიიი - ჯსთიქიქიი-კარიიიიქიქიი-ნერი ხაქაქაბი გ, იიინქ აყახიქიომ გნ მარქკანგ ხამაყიქასკვიქიქიი: სიიყაქასკან ხსთიქიქიი-კარიიიიქიქიიინნერი ყარყაყმან ხიქქიომ იქიქაბ გ სიიყაქასკან ჯანაჯიომ: შა მარქიიი ყიხთქქქნ გ სერქიიიი მარქიიი კამ მარქკანგ ქაქქი კარბიქ-ნერი, ყყაყმონქნნერი ს მსახიყაყიომნერი მასიქ:

იჩსიიიიიიიი სხიიიიი - იისთიყმან მსიიიიი სიქიქი მასთიყმან სიხსთმასთიქ აქსან გ, იიქი, თსქანქიქა:

მასწავლებელი იყენებს სწავლების სხვადასხვა მეთოდს, რათა მოახდინოს სასწავლო პროცესის წარმართვა. ძირითადად არსებობს შემდეგი სახის მეთოდები: დიდაქტიკური მეთოდი, სოკრატული მეთოდი, კეთებით სწავლება, სოციალური სწავლება და ა. შ.

სწავლების ხერხი სწავლების ხერხებია: სიმულაცია - როლური თამაში (სწავლების პრაქტიკული მეთოდის გამოყენების დროს), გონებრივი იერიში (ძირითადად, სწავლების სოკრატული მეთოდის გამოყენების დროს), ვიზუალიზაცია - თვალსაჩინოების გამოყენება (სწავლების დიდაქტიკური მეთოდის გამოყენების დროს), ინსტრუქციის ნაბიჯ-ნაბიჯ მიწოდება (სწავლების პრაქტიკული მეთოდის გამოყენების დროს), არაორდინალური კავშირების გაკეთება (სწავლების სოკრატული მეთოდის გამო-

მართვის იყენებს სწავლების სხვადასხვა მეთოდს, რათა მოახდინოს სასწავლო პროცესის წარმართვა. ძირითადად არსებობს შემდეგი სახის მეთოდები: დიდაქტიკური მეთოდი, სოკრატული მეთოდი, კეთებით სწავლება, სოციალური სწავლება და ა. შ.

მასწავლებელი იყენებს სწავლების სხვადასხვა მეთოდს, რათა მოახდინოს სასწავლო პროცესის წარმართვა. ძირითადად არსებობს შემდეგი სახის მეთოდები: დიდაქტიკური მეთოდი, სოკრატული მეთოდი, კეთებით სწავლება, სოციალური სწავლება და ა. შ.

მასწავლებელი იყენებს სწავლების სხვადასხვა მეთოდს, რათა მოახდინოს სასწავლო პროცესის წარმართვა. ძირითადად არსებობს შემდეგი სახის მეთოდები: დიდაქტიკური მეთოდი, სოკრატული მეთოდი, კეთებით სწავლება, სოციალური სწავლება და ა. შ.

მასწავლებელი იყენებს სწავლების სხვადასხვა მეთოდს, რათა მოახდინოს სასწავლო პროცესის წარმართვა. ძირითადად არსებობს შემდეგი სახის მეთოდები: დიდაქტიკური მეთოდი, სოკრატული მეთოდი, კეთებით სწავლება, სოციალური სწავლება და ა. შ.

ცოდნას იმის შესახებ, თუ როგორ სწავლობს ადამიანი ეფექტიანად (კონკრეტული ამოცანის მოთხოვნების მიღება, მისი გადაჭრის ეფექტური სტრატეგიების ცოდნა) და საკუთარი სასწავლო გამოცდილებების რეგულაციას (მოცემული ამოცანის წარმატებით გადაჭრის გზების ცოდნა და გამოყენება).

ტესტი სტრუქტურირებული ინსტრუმენტი, რომელიც იქმნება მოსწავლის განვითარების მოცემულ ეტაპზე ცოდნის და უნარჩვევების გასაზომად ანუ შესაფასებლად. ტესტი შესაძლოა ეფუძნებოდეს ნორმას ან რაიმე კრიტერიუმს, იყოს სტანდარტიზებული ან საგნის მასწავლებლების მიერ შექმნილი. ტესტის შეკითხვები ძირითადად სამი ტიპისაა: მრავალჯერადი არჩევანის შეკითხვები, როდესაც ტესტი შეიცავს კითხვას, რომელსაც მოს-

ფხითეჩქინ აყნ მასყნ, ზე ხსჯყყეა ღ ანდღ სოქორომ აროქონსოცხო სეროყო (კონსერხო ჯნოქი აყახისუნზერღ სოხანსო, ფხოსნსო იქოო კდონსან აროქონსოცხო ნოცმოსოქონსონსერღ) ს სეფოსკან ნოსონსოსკან ფოქრდჰ კოროცოქონსოცხო (ოქოცოდ ჯნოქი ხოჯოქო ქოცდმან ნოქონსერჰი ჰონსოქონსონ ს კჰოქონსონ):

მესო – ჴოთოცქოცოქოცოდ ფოქრდჰ, იქო სოთეღპოცმ ღ აჯოსკეროქი ცოროცდმან სოქოსო ფოქოცმ ფხოსეჩქონსერჰი ს ხონსოქონსონსოქონსონსერჰი ჯოცო-მანსოცმ ცნოხოსონსონს ხოსოცო: მესოთღ კოქოთღ ღ ხჰონსოცდ ქონსელ ნოქონსი კოცმ იქონსელ ჯოცოხონსიქი ქოცო, ქონსელ სოხანსოქოქონსოცდ კოცმ ნოსოცქი კოქოცქოც სოთეღპოცდ: მესოთი ხოქოცერღ ხჰონსოსკანონსონს ერექ თესოსკი ხონს` ქოცდმოსკი ენსოქონსონს ხოქოცერ, ერე ზესოთღ აქოქონსოსკოცმ ღ ხოქოც, იქონს ხოჯოქოქონსონს ხონს მჰი ქონსი

დევს რამდენიმე პასუხი, რომლიდანაც მხოლოდ ერთია სწორი; შეკითხვები, რომელზეც მოსწავლემ უნდა დანეროს პასუხი და მცდარი და ჭეშმარიტი პასუხების შეკითხვები.

ტოლერანტობა ადამიანის შესაძლებლობა აღიაროს, პატივი სცეს ან გაითვალისწინოს სხვა ადამიანის რწმენა, ქცევა, ღირებულებები.

ტრანსფერი ერთგვარ სიტუაციაში ნასწავლის სხვაგვარ, განსხვავებულ სიტუაციაში გამოყენებას ნიშნავს. მას შემდეგ, რაც მოსწავლე გადაჭრის ამოცანას, მას უკვე აღარ უჭირს ანალოგიური ამოცანის გადაჭრა.

ტრიმესტრი სასწავლო წლის ნაწილი. სასწავლო წელი მინიმუმ 38 კალენდარულ კვირას გრძელდება და იყოფა 3 ტრიმესტრად. სასწავლო წლის სამ ნაწილად დაყოფა მეტ საშუალებას იძლევა სკოლის საათობრივი ბადის

ყათათაქანსნერ, ირქე მქაჲს მსქსნ ლ ღქჲთ: ჴარეგრ, ირინგ აჯასქერორე ყესოჲ ლ ყათათაქანსნ გრქ, ს აქასლ ს ღქჲთ ყათათაქანსნერქ ხარეგრ:

ՀԱՏՈՒՐԺՈՂԱԿԱՏՈՒԹՅՈՒՆ – Մարդու հնարավորությունն է ճանաչել, հարգել կամ նախատեսել այլ մարդու հավատը, վարքագիծը, արժեքները:

ՏՐԱՏՆՃԵՐ – Մի որոշակի իրավիճակում սովորածը մեկ այլ տարբերվող իրավիճակում կիրառել է նշանակում: Նրանից հետո, երբ աշակերտը լուծում է խնդիրը, նա այլևս չի դժվարանում լուծել նման խնդիր:

ՏՈՒՄՏՄԱԿ – Ուսումնական տարվա մաս: Ուսումնական տարին տևում է առնվազն 38 օրացուցային շաբաթ և բաժանվում է 3 եռամսյակների: Ուսումնական տարին երեք մասերի բաժանումը ավել հնարավորություն է տալիս

ციელებას, რომლებიც მიზნად ისახავს სასურველი შედეგის მიღწევას. განასხვავებენ შემდეგ უნარჩვევებს: აკადემიური (კითხვა, წერა, კრიტიკული აზროვნება, შემოქმედებითი აზროვნება და სხვა), პიროვნული ურთიერთობის (მოსმენა, საუბარი, ვერბალური და არავერბალური კომუნიკაცია, სხვა), და მოტორული (ძერწვა, ხატვა, ჭიდაობა, მიზანში სროლა და სხვა); დ. უზნაძე უნარჩვევას უწოდებს ნიჭს.

უნყვეტი განათლება
ფართო ცნება, რომელიც მოიცავს საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ სასწავლო აქტივობებისა და პროგრამების ფართო სპექტრს. ასეთი აქტივობები და პროგრამები შეიძლება იყოს შემდეგი: ნაწილობრივ განაკვეთზე მყოფი სტუდენტებისათვის სას-

აქსაქსი ფორბილი-ქონისნერი ქრასანსაგონ, ირინგ ნაყათასქნ ღ განსკაქრ არიქონქი ხასსქლ: საარქერასქონ ღნ ხესსქალ ხსთიქონს-ქარბიქონს-ნერქ. ასქათქმქასქან (ქარბქალ, გრქლ, ქნსათქათასქან მთადბიქონს, ასთქბადბორბასქან მთადბიქონს ს აქქნ), ასნღნასქან ხარარქერიქონსნერი (ქლქლ, ქიუსქლ, ქათაქქნ ს იქ ქათაქქნ ხარბიქრასქვი-ქონს) ს ჯარბიქასქან (ბქქასქერსქლ, სქარქლ, რქქქამარსქლ, სქანას-ქესქინ ქრასქლ ს აქქნ): Ⴀ.ნიღნასღნ ხსთიქონს-ქარბიქონსნ ასქანსთომ ღ რსბიქონსასქიქონს:

სარბიქონსასქასქას
ქრბიქონსი – ლაქქნ ხასსქასვიქონს ღ, ირქლ სერასთომ ღ მქქნასქარქ იქარბიქნ ასქარსქლქიქ ხსთიქონსმნასქან გორბონსთიქონსნერი ს ბრარქერიქ ლაქქნ ასქლქსორ: ასქასქასქ ასქსიქქიქონსნერქ ს ბრარქერქლ ქარბიქ ღნ ქინსქლ ხესსქალქნერქ. მასსასქი

წველო პროგრამები სხვა-დასხვა ხარისხის მოსაპოვებლად; პროფესიული ცოდნის ამაღლების კურსები, რომლებიც არ ითვალისწინებს რაიმე ხარისხის მოპოვებას; თანამშრომლების ტრენინგი; პირადი განვითარების ოფიციალური კურსები (როგორც სასწავლო დანესებულებებში, ასევე ინტერნეტის საშუალებით) და სხვ.

ფასილიტაცია ნებისმიერი აქტივობა, რომელიც გულისხმობს რაიმე პროცესების ხელშეწყობას, ან სხვისი დავალებების გაადვილებას. აღამიანს, რომელიც კისრულობს ამ როლს, ეწოდება ფასილიტატორი. ტერმინი ფასილიტატორი გამოიყენება განათლების სისტემაში და ნიშნავს სპეციფიკური გამოცდილების მქონე აღამიანს, რომელიც ეხმარება სხვებს სასწავლო მიზნების

ღრუიქი ქრათ ცინქიო ნოსანოქნერი ხამარ ნოსონასკან ბრადრერ თარქერ ასთიდანსერ დნოქ რერილი ხამარ, მასინადქოსკან გიტელიქი რარდრავმან ოასრნოავ-ნერ, ირინქ ჯენ ნახასათნთონ ირის ასთიდანსი დნოქრერიონ, აჯასათსკიქნერი ქარძანქ, ანხასათსკან ვარვავმან აკაჯთინასკან ოასრნოავ-ნერ (ქნჯაკნ ნოსონასკან ხასათათოქონსნერიონ, აქნაკნ ლ ხამავგანგი მიქიოვი) ს აქნ:

წასრლრსარწრ – წანსკავად ვირბონსნთოქონს, ირლ ნერიანონ ლ ირთ ვირბრნოავგნერი ავასკიოქონს, სკამ ირიქქი ათავაოქრანქნერი ხელთავიონ: აქნ მაროქ, ილ ასთანდსონ ლ აქო იქერი, კიქქიონ ლ წასიქითათორ: წასიქითათორ ნერიოქონ იოთავირბქიონ ლ კიქოსკან ხამასკარვიონ ს ნჯა-ნასკიონ ლ აკნექიქიქ ქიორდ ინსეოლ ანდ, ილ იკონონ ლ ირიქნერიქნ ხასინქ ნოსონასკან

მიღწევაში.

ფოკუსჯგუფი (ფოკუსირებული დისკუსია) - ჯგუფური ინტერვიუს მეთოდი, რომლის დროს ერთდროულად რამდენიმე რესპონდენტს ვესაუბრებით და ჩვენი მიზანია, ხელი შევუწყოთ მათ შორის აზრთა გაცვლას (აქედან გამომდინარეობს ამ მეთოდის კიდევ ერთი დასახელება – „ჯგუფური დისკუსია“).

შედეგზე ორიენტირებული სწავლება - სტანდარტებზე დაფუძნებული განათლების მოდელის შემადგენელი ნაწილი. მოსწავლემ უნდა შეძლოს არა მხოლოდ იმის ჩვენება, რომ იგი გარკვეულ ინფორმაციას ფლობს, არამედ ისიც, რომ მას შეუძლია ამ ინფორმაციის ეფექტურად და ზნეობრივი პრინციპების საფუძველზე გამოყენება.

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე მოსწავლე ბავშვი, რომლის მდგომარეობა შეზღუდული შესაძ-

ნაყათასკ-ნერჩინ:

ՖՈՎՈՒՄ ԽՄԲԵՐ (ԽՄԲԱՅԻՆ ՔՆՏԱՐՎՈՒՄՆԵՐ) – Խմբային հարցազրույցի մեթոդ, որի ժամանակ մենք խոսում ենք մի քանի զուցակիցների հետ, և մեր նպատակն է նպաստել նրանց միջև կարծիքների փոխանակ-մանը (այստեղից է բխում է այս մեթոդի անվանումը՝ «խմբային քննարկում»):

ԱՐՐՈՒՄ-ՔԻՆ

ԿՈՐՄՈՐՈՇՎԱԾ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄ – Չափո-րոշիչների վրա հիմնված կրթական մոդելի բաղադրամաս: Աշակերտը պետք է կարողանա ոչ միայն ցույց տալ, որ նա տիրապետում է որոշակի տեղեկատվության, այլ նաև այն, որ նա կարող է այս տեղեկություններն օգտագործել արդյունավետորեն և բարոյական սկզբունք-ների հիման վրա:

ՄԱՀՄԱՍՏՓԱԿ

ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒ-ԹՅՈՒՆ

ՈՒՆԵՑՈՐ ԱՇԽԱԵՐՏ – Երեխա, որի վիճակը սահմանված է

მეცნების თვისებრივად განსხვავებული ფორმით ხასიათდება.

შემოქმედებითი აზროვნება როული სააზროვნო უნარ-ჩვევა. იგი არის რაიმეს ახალი გზით კეთება ან დანახვა; შემოქმედებითი აზროვნება ხასიათდება იდეების მრავალრიცხოვნებით, მრავალფეროვნებით.

შემონმება - ცალკეული მოსწავლის ან მასწავლებლის წარმატებისა და მიღწევების დადგენა.

შეფასება აზროვნების ზედა დონის უნარ-ჩვევა და ზოგადად, იგი გულისხმობს არჩეული კრიტერიუმების (მაგალითად, რაოდენობა, ხარისხი, ხანგრძლივობა, და ა. შ.) გარკვეული კატეგორიისადმი მიკუთვნებას, სტანდარტებზე (ამ კრიტერიუმის შესაბამისი სტანდარტული საზომი ერთეულები, საზოგადოებაში

ნიუქამრ: ზიურაჟანჯიურ ქილქ რნიოჟაღრქიომ ზ დანსაჯიოიქჟან ირასკაჟეს თარქერ დნიქ:

უსეროჟაღრქიოსაჟს
უსასიოიი-ოჟიი - ზარქ მთა-ბიოჟასან ხმთიქიონ-კაროიოიქიონ: ზა ირსე რან სორ დანსაჟარქიქ ანსესე ზ კამ თსანსესე: სთესედაღრქასან მთა-ბიოიქიონსე რნიოჟაღრ-ქიომ ზ გაოჟაქარსესე რაღამაქიქიოქჟამე, რაღამაღანოქჟამე:

უსიოიი - ათანდჟინ აჯასესესი კამ აჯასესესესე ხაჯიოიქჟან ს დესერქიონსესე იოიოიომ:

ღასაჟსიი -
სთაბიოიქჟან ქესინ მასკაროჟასქი ხმთიქიონ-კაროიოიქიონ: აჟნ სესაოიოიომ ზ ესთრქად ჟაქანსქესესე (ოქინასქ`ქანასქ, ირასქ, სსიოიოიქიონ ს აჟსნ) ხასოკაგნიომ ირსესკარქი, ჟაქიოიოიქესესე (აჟს ჟაქანსქესე ხამაჟა-თასქანას სთასნოჟარო ჟაქამან მქაქიონსესე,

მიღებული ნორმები, ღირებულებები და წესები) და პირობებზე (კონტექსტი, საზღვრები, რესურსები, მოქმედების დრო და ადგილი და სხვა) დაყრდნობით რაიმეზე მსჯელობას ან დასკვნების გამოტანას.

შეფასების მეთოდები (ხერხები) - დაკვირვების ჩანაწერები, მოსწავლის შეფასებების შედეგების ანალიზი, შეკითხვების დასმა, აღრიცხვის ფურცელი, ინტერვიუ, გამოკითხვა, თვითშეფასება, ტესტები, პორტფოლიო (მოსწავლის სხვადასხვა სახის ნამუშევრებით შედგენილი საქალაქად), კოოპერატიული სასწავლო აქტივობები (მაგ. ჯგუფური მუშაობა) და სხვა.

ჩვევა - მრავალჯერადი გამეორებით შექმნილ მეტად თუ ნაკლებად ავტომატიზებულ მოქმედებას ან ქცევას. ცხოვრების გარკვეულ მონაკვეთებზე ადამი-

ხასარასკოქონსოი
რნოიონსად სოიონერ, არძენსერ
ს კანონსერ ს აქს) ს
აკანანსერქი (ხანათენსათ,
სახანანსერ, ნესოიონსერ,
გოიბოიოქონსან ძანანსკერ ს
ქსკერ ს აქს) ქრს ხქონსქქქ
ოქსოიოქონსან ბსქსქქ კს
ქერსხანსქონსანსქ:

ფსახსსსსს **სსოიონს**
(მიქოიონსერ) - ოქსოიონსან
გოიონსერ, აქსქქქქქ
გსახსათონსან არქონსქქქქ
ქქქქქქქქქქქ, ხარგქქქ
ათსქსქქქქქ, ხსქქქქქ
ქქქქქქ, ხარგსქქქქქ,
ხარგქქქ, ქსქქქქქქქქქ
(აქსქქქქქქქქქქქქქ
აქქსათსანსქქქქქქ
ქქქსქსანსქ), კოიქქქქქქქ
ოიონსანსქსან
გოიბონსქქქქქქქქქ (ოქქსანსქ,
ქქქქქქქქქ აქქსათსანსქ) ს აქს:

ქსსსსსსსს -
ქსანსანსქსანსქ კქქქქქქქქქქ
ქქქქ ქქქქქ, სქქქ კს
ქსქსანსქ სქქქქქ
სქქქქქქქქქქქქქქ
გოიბოი-
ოიოქონს კსანს ქსქქქქქქქ:

ანს უწევს გარკვეული მოქმედებების სშირი გამეორება. განასხვავებენ **მოტორულ** და **გონებრივ** ჩვევებს: **მოტორულს** უწოდებენ მოძრაობის ჩვევას; მაგალითად, ველოსიპედით სიარულს, ღილის, თამების შეკვრას, ცურვას და ა. შ. **გონებრივს** უწოდებენ ისეთ ჩვევებს, რომლებიც ავტომატიზებულ გონებრივ ოპერაციას წარმოადგენენ (გამრავლების ტაბულის გეპირი ცოდნა, აბზაცის დაცვა, სასვენნი ნიშნების გამოყენება, კითხვის დროს პაუზების გაკეთება და ა.შ.). მეორე მხრივ, ჩვევებს აჯგუფებენ შინაარსის მიხედვითაც. გამოყოფენ **საყოფაცხოვრებო** (ჩაცმა-დახურვის, დანა-ჩანგლის ხმარების ა. შ.), **ჰიგიენურ** (კბილების გახეხვის, ხელების დაბანის); **სპორტულ** ჩვევებს (ველოსიპედის ტარება, ცურვა) და ა. შ.

ყუანძიხი ირივასკიხ ხასიქაბნსერიოი მარე ირივასკიხ გირბიოიქიონსნერი ასიქაქად ზ ქსიოი ხადაქი კრკსნელ: **საქრერიოი** ზნ **მითორაქიხ** ს **მასაბიოქასკან** ხმითიქიონსნერი. **მითორაქიხ** ზნ ანქანოიოი ვარბმან ხმითიქიონერ, ოქინასქ` ხზბანქიქ ქულ, კიბასკერ, კიბკასქიოქერიქ კიბკსელ, ქიოქ ს აქს: **სითაქიქ** ზნ ანქანოიოი აქსაქიქი ხმითიქიონსნერიქ, ირივქ იქინსქიგ სნერკაქაგნოიოი ზნ აქითიოიასთაგქად მითაქიქ გირბიოიქიონს (ქაქანაქასოქსმან აქიოიასკერ გქითსნაქ ანქიქ, აქახ-აქანსელ აქარქერიოიქიონერ, ოქთაქიქიბსელ კსთაქიქიოი-ქიქანსქანსნერიქ, კარქაქიქ ანსელ იქაქარსნერიქ ს აქს): სქიო სიოქიქიქ` ხმითიქიონს-ნერიქ ქამქაქიქიოიოი ზნ სანს რასო ქიმასოქიქ: **მოიანბ-ნაგნოიოი** ზნ **კსნსგაოქიქიხ** (ხაქანქსელქიო, იქანსაქ-აქასოიასოქაქიქ ოქთაქიქი-ბსელქიო ს აქს), **ხიქინსაქიხ** (ასოამსნერიქ მარქსელქიო, ბსიქსერიქ ქქასქიო), **მარქასკან** ხმითიქიონსნერი

(ხეზანძიქ ქარელ, ლოყ) ს
აყს:

ცოდნა რაიმეს შესახებ ინფორმაციის ქონა და რაიმე საქმის ან მოქმედების შესასრულებლად საჭირო ხერხების ფლობა.

ჯგუფური მუშაობა - სოციალური (კოოპერატიული და თანამშრომლობითი) სწავლების დროს ხდება მოსწავლეთა დაჯგუფება. მათ ეძლევათ საზიარო კომპლექსური დავალება, რომელიც მიზნად ისახავს მოსწავლეების ჩართვას თანამშრომლობაში, დავალებების შესასრულებლად ერთობლივ ძალისხმევას. ჯგუფური დავალებები მოსწავლეებისაგან ამოცანების ერთობლივად გადაჭრას ან საერთო პრობლემის შექმნას უნდა მოითხოვდეს.

გისესალ - ირსე ქანხ მასახ თსეესეოქონს იონსნალ ს ირსე გორბ კამ გორბოქონს კასთარელთ ხამარ ანხირაძესთ ხსარქნსეჩ თიქრასესელ:

იმსამსის აცხასუსე - სიგხალასკან (კიოყესრასიქ ს ხამაგორბასკესაქინ) იოსოცმან ძამა-ნასკ თსეჩ ე იონსნიომ აჯასკესონსეჩი ქიმქაქი-რიომ: სრანგ თრქიომ ე ენჟიანორ ხამაქირ ათაჯაჟრანჟ, ირე ნახასანიომ ე აჯასკესონსეჩი სერგრასიომ ხამაგორბასკესოქონს მსე, ათაჯაჟრანჟნსეჩი კასთარმანს ხამარ ხამათელ ჯანჟნეჩი გორბაჟრიომ: იმქაქინ ხანძსარაქონსეჩი აჯასკესონსეჩიგ აქსოქ ე აყახანჯენს ქინჟიქინსეჩი ხამათელ ლიბიომ კამ ენჟიანორ მქსექქი ასთელბიომ: